Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 29 (279) ◆ Середа, 19 лютого 1992 року ◆ Ціна 30 коп. ([illegible] 10 коп)

ПЕРШИЙ ПОСОЛ

Скажемо без перебільшення: вчора до історії незалежної України було вписано нову сторінку.

...Сонячний ранок осяває стрій почесної варти, яка вишикувалася перед входом до Маріїнського палацу. Зупиняється президентський автомобіль, з якого виходить Надзвичайний і Повноважний Посол Федеративної Республіки Німеччина Хеннеке Граф фон Бассевітц. Вклонившись синьо-жовтому прапорові, посланець дружньої держави піднімається до зали, де назустріч йому виходить Президент України Л. Кравчук. Починається церемонія вручення вірчої грамоти першим Послом іноземної держави в Україні її першому Президентові.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

(Закінчення на 11-й стор.).

ПРОТЕСТ АВІАТОРІВ

За принципову позицію, зайняту щодо протиправних дій викрадачів шести бойових літаків з військового аеродрому Старокостянтинів, Президент України Леонід Кравчук висловив вдячність особовому складу полку. Міністр оборони України генерал-полковник Костянтин Морозов висловив упевненість, що колектив бомбардувальної авіаційної частини під командуванням полковника Валерія Євдокимова надійно служитиме інтересам незалежної України.

Особовий склад полку звернувся з проханням не розформовувати частину, присвоїти їй найменування «1-й бомбардувальний авіаційний полк» з врученням Бойового Прапора з державною символікою України.

АМЕРИКАНЦІ ПРО РІВНЕНСЬКУ АЕС

Питання безпеки і надійності роботи атомної станції, як ядерного об'єкта, обговорили спеціалісти АЕС «Байрон» (США) зі своїми колегами з Рівненської АЕС. Ось як прокоментував цей факт інженер-експлуатаційник Томас Дідьє:

— Ми з великим інтересом вивчали суто технічний і технологічний бік справи. З подивом виявили, що й нам є що запозичити у рівненських експлуатаційників. Вони мають великий обсяг знань.

ЗМІНА АДРЕСАТІВ

Іспанський кредит в мільярд доларів одержить невдовзі Росія. Це більша частина тієї фінансової допомоги, яку в листопаді 1990 року обіцяли в Мадриді радянському Президентові Горбачову для колишнього Союзу. Кошти були заморожені після спроби державного перевороту в Москві. «Досягнута домовленість піде на користь обом сторонам»,— заявив з цього приводу віце-прем'єр Росії Гайдар.

ЧИ ДОПОМОЖЕ ЄВРОПА?

Закінчилася поїздка по Нагірному Карабаху делегації Наради з безпеки і співробітництва в Європі. Її члени мали на меті проаналізувати ситуацію в цьому регіоні й виробити рекомендації щодо врегулювання конфлікту. Наприкінці цього місяця вони ознайомлять з результатами своєї роботи керівників держав — учасниць Хельсінкського процесу.

УЛЬТИМАТУМ УРЯДУ

та Міністерству палива й енергетики Росії поставили нафтовики Республіки Комі. Вони вимагають відпустити ціни на енергоносії та надати підприємствам Крайньої Півночі податкові пільги. Якщо їхніх вимог не буде виконано, нафтовики поновлять припинений напередодні страйк.

Цитата дня

Ми не бажаємо рвати зв'язки, що встановлювалися віками, з Росією, Білоруссю й іншими республіками колишнього СРСР. Ми тільки хочемо, щоб відносини були справедливими, щоб не було старших і молодших, більших і менших братів.

З інтерв'ю Леоніда Кравчука Радіостанції «Німецька хвиля».

Читайте в номері

У наступному випуску

ХТО Є ХТО В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕСІ

ВЧОРА підписано угоду про відкриття кредитної лінії між Канадою та Україною. Урядова агенція Експорт Девеломен Корпорейшн надає нам 50 мільйонів канадських доларів. З канадської сторони кредитну угоду підписав директор європейського департаменту агенції Девід Хілтон, з української від уряду — віце-прем'єр О. Слєпічев, від Національного банку — заступник голови правління банку О. Савченко.

«ІНФОРМАЦІЙНА» ГОЛОДОВКА

Третій день у Латвії не з'являються періодичні видання. Триває акція латвійських журналістів «Тиждень без преси». Так газетярі намагаються апелювати до уряду республіки, який, на їх думку, гальмує переговори з постачальниками паперу.

ТО ЛИШЕ МАНЕВРИ

Туреччина спростувала заяву керівництва Вірменії про концентрацію військ поблизу вірмено-турецького кордону. Представник генштабу турецької армії назвав таке твердження вірменської сторони безпідставним. Переміщення військових частин, пояснив він, передбачене планом підготовки до зимових маневрів НАТО.

ГОТІВКА НИНІ В ЦІНІ

Указ «Про надзвичайні заходи щодо забезпечення народного господарства республіки готівкою» підписав Президент Казахстану Назарбаєв. З лютого й до кінця 1992 року в республіці вводиться особливий режим фінансових операцій. Віднині всі розрахунки між підприємствами, організаціями та закладами стануть виключно безготівковими.

СПРАВА БОЙКА: КРАПКУ СТАВИТИ РАНО

Незважаючи на офіційне повідомлення пресцентру МВС про те, що загибель депутата Верховної Ради України, заступника голови Комісії з питань гласності та засобів масової інформації В. Бойка не супроводжувалася насильницькими діями (принаймні слідів таких не помічено під час огляду квартири загиблого), кримінальна справа, порушена прокуратурою Радянського району, передана до прокуратури міста Києва. Створено робочу групу для з'ясування обставин смерті депутата, діяльністю якої керує заступник прокурора міста В. Танчура. СНБУ, з свого боку, відпрацьовує версію можливого вбивства депутата, пов'язану з його професійною діяльністю. «Голос України» має намір інформувати читачів в міру надходження нових даних у справі загибелі депутата і колеги.

ПОПУЛЯРНА зараз інтеграційна ідея «Європи регіонів» набирає розвитку на сході континенту. До транскордонного співробітництва недавно створеного «трикутника» — Польщі, Чехо-Словаччини й Угорщини — підключилась Україна. У мальовничому містечку Ясло, що в Кросненському воєводстві Польщі, відбулась міжнародна зустріч, підсумком якої стало підписання документа про прикордонне співробітництво.

Парламентська хроніка

НАВЗДОГІН ЗА ЖИТТЯМ

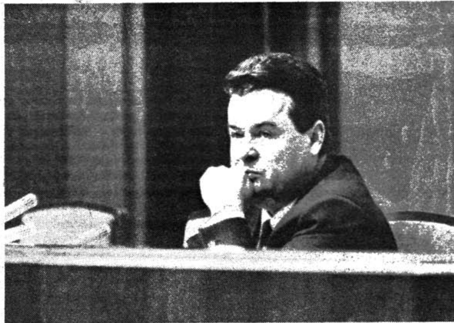
РАНКОВЕ ЗАСІДАННЯ 18 ЛЮТОГО

Майже кожний новий тиждень пленарних засідань Верховної Ради України розпочинається по суті з «різного». І не встигає ще головуючий назвати порядок денний роботи сесії, як біля мікрофонів вже вишиковуються черги народних депутатів, котрі прагнуть поділитися наболілим. Не дуже допомагають і нагадування парламентаріям з президії не відволікати сесію від порядку денного. Очевидно, кожний народний депутат вважає, що його запитання чи короткий виступ є важливішим від інших. Словом, як би там не було, але очевидне відставання роботи парламенту України від насущних завдань сьогодення значною мірою можна пояснити і цими дебатами, які затягуються іноколи настільки, що на обговорення запланованих питань залишається обмаль часу.

Позначається на результативності роботи Верховної Ради й неефективна в деяких випадках робота постійних Комісій. Варто лише згадати виступ Володимира Пилипчука, на одному із засідань якому, очевидно, урвався терпець, і він прямо заявив, що більшість членів Комісії, очолюваної ним, по суті не виконують своїх функціональних обов'язків. І це стосується не тільки постійної Комісії, де головою Володимир Мефодійович. Як сказав на ранковому засіданні Голова Верховної Ради України Іван Плющ, відкриваючи його, ступінь готовності документів, на які чекає нині народ України, не такий, як цього хотілося б. Мається на увазі пакет законодавчих актів, які б відкрили широку дорогу приватизації й формуванню бюджету України. Тому головуючий запропонував 20 лютого розглянути в третьому читанні проект Закону щодо оподаткування доходів, а питання роздержавлення і приватизації — в перші дні березня.

Це, можливо, дещо жорсткувате ведення засідання так чи інакше пішло на користь парламентові. Вшанувавши хвилиною мовчання пам'ять трагічно загиблого народного депутата України Вадима Бойка, члени законодавчого органу України перейшли до обговорення питань порядку денного.

Чіткі і лаконічні відповіді на запитання народного депутата Олександра Барабаша під час роз'яснення положень та постатейного обговорення проекту Закону «Про обмеження монополістичної діяльності та розвиток конкуренції», який пізніше після пропозиції того ж Олександра Барабаша названо «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції в підприємницькій діяльності», сприяло тому, що проект цього документа прийняли без затяжних дискусій. Як на мене, то саме в цього молодого парламентарія багатьом іншим варто би повчитися конструктивності. Бо коли один з народних депутатів запропонував вилучити з проекту десяту статтю, Олександр Леонідович, вислухавши аргументи колеги, одразу ж погодився з ним. Правильність же такого кроку підтвердили парламентарії, проголосувавши за її відміну. А щодо того, чи потрібне антимонопольному комітетові право законодавчої ініціативи, про яке йшлося в цій статті, то, як зауважив головуючий, життя підкаже.

Водночас результати обговорення засвідчили, що дехто з депутатів, не вникнувши в суть Закону, поспішають до мікрофона. Зокрема, коли йшлося про штрафи, які накладатимуться на порушників. Тому Олександрові Барабашеві довелося ще раз роз'яснити, що незаконно одержаний прибуток вилучається, а на підприємство накладається штраф, наприклад, у сумі одного мільйона карбованців, який малим аж ніяк не назвеш.

Швидко прийшли до спільної думки й щодо того, чи вважати антимонопольний комітет специфічною судовою інстанцією. Вирішили, що право накладення штрафів належатиме комітетові, який має бути створено в першому кварталі цього року, а оскаржити правомірність його рішення можна через суд чи Арбітражний суд України.

Далі Верховна Рада приступила до обговорення внесення змін і доповнень до Кодексу законів про працю та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів.

Василь ТУГЛУК,
парламентський кореспондент «Голосу України».

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про обернення майна Компартії України та КПРС на державну власність

Стаття 1. Передане або те, що має бути передане на баланс Верховної Ради України, Верховної Ради Кримської АРСР та місцевих Рад народних депутатів відповідно до Указу Президії Верховної Ради України від 30 серпня 1991 року «Про заборону діяльності Компартії України» майно партійних комітетів Компартії України, КПРС, у тому числі підприємства та організації, що належать Компартії України, її кошти, паї, акції, інші цінні папери та майнові права, де б вони не знаходились, обертаються на загальнодержавну (республіканську) власність і власність відповідних адміністративно-територіальних одиниць (комунальну власність).

Усе майно КПРС і майно Компартії України, а також майно партійних комітетів Компартії України у місті Києві належить до загальнодержавної (республіканської) власності. Майно, передане на баланс Верховної Ради Кримської АРСР, місцевих Рад народних депутатів, крім міста Києва, є власністю адміністративно-територіальних одиниць (комунальною власністю).

Стаття 2. Кабінет міністрів України здійснює функції управління майном загальнодержавної (республіканської) власності, за винятком майна, що перебуває на балансі Верховної Ради України. Функції володіння, користування і розпорядження майном, віднесеним до власності адміністративно-територіальних одиниць (комунальної власності), покладаються на Верховну Раду Кримської АРСР і відповідні місцеві Ради народних депутатів, крім міста Києва.

Кабінет міністрів України використовує адміністративні споруди і приміщення колишніх органів Компартії України, розташовані у місті Києві, для розміщення офіційних представництв інших держав та новостворених центральних органів управління.

Адміністративні приміщення колишніх органів Компартії України, крім розташованих у місті Києві, використовуються в першу чергу для потреб судових, медичних і культурно-освітніх закладів.

Стаття 3. Угоди, укладені від імені Компартії України, її партійних комітетів, підприємств та організацій, зберігають чинність, якщо їх укладено відповідно до закону і переоформлено Фондом державного майна України до 1 березня 1992 року.

Стаття 4. Комерційні, господарські та інші підприємства і організації, в які вкладено кошти або майно Компартії України і КПРС, їх партійних комітетів, підприємств та організацій, зобов'язані до 1 березня 1992 року подати про це відомості до Фонду державного майна України. Посадові особи, винні в порушенні зазначеної вимоги, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

Президент України Л. КРАВЧУК.

м. Київ.
20 грудня 1991 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО ВВЕДЕННЯ В ДІЮ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОБЕРНЕННЯ МАЙНА КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ ТА КПРС НА ДЕРЖАВНУ ВЛАСНІСТЬ»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про обернення майна Компартії України та КПРС на державну власність» з дня його прийняття.

2. Кабінету міністрів України, Національному банку України організувати облік майна і банківських рахунків КПРС, Компартії України та створених за їх участю комерційно-господарських структур, а також здійснити заходи щодо розшуку майна і коштів, які належали КПРС і Компартії України.

3. Тимчасовій комісії Верховної Ради України у питанні щодо націоналізації майна КПРС та ВЛКСМ на території України продовжити роботу по з'ясуванню всіх обставин, пов'язаних з власністю на майно ВЛКСМ, ЛКСМУ та їх правонаступниками.

До завершення роботи комісії заборонити відчуження на користь інших юридичних осіб або громадян майна, яке належало ВЛКСМ, ЛКСМ (МДС) і перейшло Спілці молодіжних організацій України як правонаступнику ЛКСМ (МДС).

4. Доручити Кабінету міністрів України провести переговори з Урядом РРФСР про визначення частки Компартії України в майні КПРС і про її передачу народу України.

5. Кабінету міністрів України про хід виконання цього Закону в 1992 році щоквартально доповідати Верховній Раді України.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ.
20 грудня 1991 року.

ПОСТАНОВА ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПРО ЗНИЖЕННЯ РОЗМІРУ АКЦИЗНОГО ЗБОРУ НА СПИРТ (ГОРІЛКУ), ЩО ВИРОБЛЯЄТЬСЯ ІЗ ЗЕРНА КОЛГОСПІВ, РАДГОСПІВ ТА СЕЛЯН НА ДАВАЛЬЧИХ УМОВАХ

Президія Верховної Ради України **постановляє:**

Надати Кабінету міністрів України право вирішувати питання про бартер у 1992 році спирту (горілки), виробленого з давальчого зерна, і звільнення колгоспів, радгоспів, селянських (фермерських) господарств, що здійснюють бартерну угоду, від акцизного збору на цю продукцію за умови, що 20 відсотків зерна, яке вони здають, буде продано державі за договірними цінами.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ.
11 лютого 1992 року

У Президії Верховної Ради України

На засіданні Президії Верховної Ради України, яке відбулося вранці 18 лютого, обговорено питання організації подальшої роботи Верховної Ради.

Передбачено розглянути на чергових пленарних засіданнях ряд законопроектів з економічних питань, зокрема, про обмеження монополістичної діяльності та розвиток конкуренції, про оподаткування доходів підприємств і організацій, внести зміни і доповнення до Кодексу законів про працю та Земельного кодексу. Доручено постійним комісіям Верховної Ради прискорити роботу над проектами законів щодо роздержавлення, приватизації, щоб внести їх на розгляд сесії у першій декаді березня.

Протягом цього тижня на пленарних засіданнях намічено також розглянути окремі законопроекти, що стосуються національної безпеки, посилення боротьби з злочинністю, обговорити інші питання.

Подані Кабінетом міністрів України проекти документів про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів вирішено передати на попередній розгляд у постійні комісії.

Президія розглянула також інші питання державного життя України.

Вів засідання Голова Верховної Ради України І. С. Плющ.

Наші інтерв'ю

«ОБ'ЄДНАННЯ ЗУСИЛЬ, КОНСТРУКТИВНА ПРАЦЯ»

Наш співрозмовник — перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. ДУРДИНЕЦЬ

— Передусім, Василю Васильовичу, прийміть сердечні вітання з обранням першим заступником Голови Верховної Ради України...

— Спасибі. Користуючись нагодою, хочу висловити щиру вдячність народним депутатам за довіру, а також виборцям, односельчанам, усім, хто поздоровив мене з цієї нагоди.

— Нас, журналістів і читачів, завжди цікавить, що відчуває людина напередодні важливої віхи у своєму житті і пізніше, у перші дні роботи в новій якості. Як Ви особисто сприйняли обрання, що відчуваєте сьогодні?

— Чесно кажучи з хвилюванням, як і більшість людей. Зовнішня, показна байдужість — це не для мене. Знав, що будуть висувати мою кандидатуру, бо була попередня бесіда у Голови Верховної Ради України І. С. Плюща, а вийшов на трибуну — і забулись паперові слова, бо підготував тези виступу з викладом поглядів на роль і місце першого заступника Голови парламенту в умовах незалежної України, прагнув говорити від душі, як на суді совісті. Як вдалося — не мені, певне, оцінювати. Хоч скажу, що це було друге висунення моєї кандидатури. Як пам'ятаєте, ще на першій сесії Верховної Ради України нинішнього скликання були подібні пропозиції. Тільки тоді я відчував, що рано ще виходити у таку високу дорогу. І підтримав Івана Степановича Плюща.

— А тепер, коли минули перші дні праці...

— Не люблю гучних, красивих слів, але відповім дещо звично: з кожним днем наростає відчуття високої відповідальності, широти і глибини проблем, які вимагають втручання, вирішення, конкретного визначення позиції, вибору єдиного правильного варіанта, підходу з кількох можливих.

— Ви вже визначились, чим будете займатись у Верховній Раді як перший заступник Голови чи це ще попереду?

— Розподіл обов'язків між Головою і заступниками є, але уточнюється відповідно до внесених змін і доповнень до Конституції України. Він враховуватиме потреби, бажання, нахили, можливості людей, тобто формується демократично.

Проте для себе особисто вже визначив кілька ключових, больових проблем. Функціонально вони вимагають посилення організаторських, аналітичних зусиль, безпосередньої щоденної чорнової праці над проектами законодавчих актів, зауваженнями і пропозиціями народних депутатів, зверненнями і листами виборців, над матеріалами, які виносяться на розгляд пленарних засідань парламенту чи Президії Верховної Ради.

З практичних питань виділив би, зокрема, такі.

Насамперед — слід продумати і здійснити заходи щодо поліпшення організації пленарних засідань, своєчасної і кваліфікованої підготовки законопроектів, довідкових матеріалів до них, оскільки всіх нас чекає копітка праця.

Зараз йде напружена робота над текстом нової Конституції України, де, зокрема, буде визначено, який ми матимемо парламент незалежної, демократичної, правової держави. Своє слово скажуть з цього приводу люди під час всенародного обговорення проекту Основного Закону.

На п'ятій сесії Верховної Ради України передбачається послідовно, в комплексі розглянути 7 пакетів законодавчих актів — з економічних питань, з проблем розвитку окремих галузей народного господарства, з соціальних, гуманітарних, екологічних питань, сфери політичного, державного, військового будівництва, судоустрою і охорони правопорядку, які виноситимуться на обговорення в міру їх готовності. Всього це становитиме понад 140 питань. З трьох вже прийнято відповідні законодавчі акти, двадцять розглянуто в першому читанні, сім надіслано на доопрацювання. Так що у цих умовах особливої актуальності набуває питання ефективності пленарних засідань, їх дбайливої підготовки.

Далі. Це належна організація роботи приймальної Верховної Ради, щоб дійльно відреагувати на кожне звернення, аби наші співвітчизники повірили в нову демократичну державну владу, в діяльності якої відсутні бюрократизм, черствість, зневага, а панує повага, людяність, бажання допомогти людям.

Це налагодження повсякденної чорнової і результативної праці з пропозиціями, листами, заявами і скаргами, які безпосередньо надходять до Верховної Ради України. Їх кількість у минулому році досягла 207 тис., що майже в 1,3 раза більше проти попереднього року. На особистому прийомі побувало 29 тис. відвідувачів. Не зменшується потік звернень у поточному році. У січні одержано 17 тис. звернень, у першій декаді лютого в середньому щоденно надходило 800 листів. Я особисто, наприклад, у минулому і нинішньому році прийняв близько однієї тисячі громадян і постарався, де розібратися сам і домогтися позитивного вирішення, де дати належні доручення і проконтролювати їх виконання, не залишаючи поза увагою жодного звернення, яке воно не було б за змістом, суттю порушених проблем.

Але в цілому про що це говорить? Так, про довір'я до парламенту, народних депутатів, але й про те, що на місцях не завжди своєчасно реагують на потреби людей, що на багатьох ділянках складається неблагополучний стан справ. У Президії Верховної Ради України ми детально розглянули дане питання, зробили відповідні висновки. Але, зрозуміло, потрібні й інші практичні кроки, які треба здійснити найближчим часом.

Інша проблема. Ми сьогодні маємо чимало справді пошукових підходів у діяльності багатьох комісій. Наприклад, Комісія у справах жінок, охорони сім'ї, материнства і дитинства в ініціативному порядку вивчила стан справ з створенням індустрії дитячого харчування і пов'язані з цим проблеми, підготувала пропозиції для розгляду в Президії Верховної Ради і Кабінеті міністрів України. Члени Комісії у питаннях соціальної політики і праці, крім участі у підготовці законопроектів, вивчили проблеми, пов'язані з ситуацією на споживчому ринку, соціальним захистом населення, ходом виконання Закону України «Про зайнятість населення». Для цієї та ряду інших постійних комісій парламенту стає нормою запрошувати на свої засідання представників міністерств і відомств, заслуховувати їх інформації щодо реалізації тих чи інших законодавчих актів, виробляти чіткі рекомендації стосовно усунення наявних недоліків.

Але в цілому надзвичайно гостро стоїть сьогодні питання удосконалення стилю і координації роботи постійних комісій, проведення їх спільних засідань з проблемних питань, підвищення ефективності їх діяльності, участі кожного депутата у діяльності комісій.

Кардинально, на мою думку, потрібно уточнити, приблизити структуру, функції апарату Секретаріату та його чисельність до потреб Верховної Ради. Він, беручи на себе нелегкий тягар чорнової роботи, повинен бути ініціативнішим, глибше вникати в стан справ, мобільніше реагувати на потреби життя.

Вважаю, що слід відпрацювати чітку систему контролю за своєчасним і повним виконанням законів, постанов парламенту та документів Президії Верховної Ради, оскільки справедливо і гостро ми піддаємося критиці з боку виборців, що тут ще немає належного порядку. Нерідко прийняті закони не працюють, швидко потребують змін і доповнень, а це, як ви розумієте, недопустимо. Потрібне глибинне осягнення проблем, прогнозування перспективи.

Щодо посилення контролю за виконанням прийнятих законодавчих актів, то тут може відіграти позитивну роль заслуховування на пленарних засіданнях інформації про хід здійснення тих чи інших рішень, проведення спільних засідань кількох комісій з розглядом злободенних питань, виїзди груп народних депутатів на місця з метою перевірки стану справ і вироблення скоординованих дій тощо. Кілька таких заходів уже намічено. Зокрема, найближчим часом передбачається провести грунтовне вивчення виконання законодавчих актів України з таких життєвих проблем, як стан пенсійного забезпечення, видача купонів багаторазового користування, боротьба зі злочинністю, дотримання громадського правопорядку, захист прав людини, ситуація на міських ринках. Будуть практикуватися й інші форми контролю. Але, підкреслюю два моменти, вони повинні йти від життя, справ, які хвилюють людей, і становити струнку систему повсякденного контролю і перевірки виконання.

Не менш важливо впровадити у Верховній Раді гнучку систему аналізу і реагування на депутатські запити, критичні зауваження і пропозиції депутатів, щоб кожен депутат був впевнений у тому, що після кожного його виступу і внесених пропозицій буде належне конкретне реагування і він отримає відповідь по суті.

Це, звичайно, далеко не повне коло повсякденних проблем, які слід невідкладно вирішувати. Життя вноситиме свої корективи, доповнення, на які треба буде діяльно реагувати.

— До цього Ви майже рік очолювали постійну Комісію Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки, були практичним ініціатором і виконавцем програми військового будівництва на Україні. Як нині буде: військові проблеми у Вашій праці відійдуть на другий план?

— Ні. Знаєте, у кожної людини, мабуть, завжди є щось близьке, дороге, до чого тягнеться душа. Так і в мене. Вони залишаться на чільному місці, але поряд з іншими головними питаннями.

На сьогодні ми маємо солідну правову основу з питань військового будівництва, а це понад 70 документів. Ведеться їх практична реалізація. Зараз парламент розпочав розгляд другого пакета законодавчих актів з питань військової сфери. Так що є до чого докласти рук.

— Тепер хотілося, щоб ми перейшли до справ суто парламентських. Яких тільки думок, суджень, оцінок не доводиться чути сьогодні про Верховну Раду України! Неоднозначних, суперечливих, з гарячими висновками. А яка Ваша думка з цього приводу?

— Про роботу парламенту не можна судити лише з характеру пленарних засідань, виступів окремих народних депутатів. Це зрима, але далеко не повна картина його діяльності. Є ще напружена робота депутатів у виборчих округах, є нелегка законотворча праця у постійних комісіях Верховної Ради України, є колективне рішення назрілих проблем на засіданнях її Президії і т. ін. Тобто я за те, щоб оцінки виходили із сукупності ось цих усіх моментів, були об'єктивними і справедливими.

Не поділяю думки, що ми нині маємо якийсь тимчасовий, перехідний парламент. Він, на мою думку, якісно своєрідніший у порівнянні з попереднім складом депутатського корпусу, знаходиться у стадії виросту, підходу до своєї зрілості, тобто, як і все у світі, перебуває у розвитку. Він продуктивний — прийняв близько 100 законів і 500 постанов за час своєї недовгої роботи. Він неоднорідний, і це добре, — звідси широкий спектр думок, пропозицій, зауважень, хоч часом діаметрально протилежних. І нічого страшного в цьому нема. Ми просто ще не звикли до такого явища, хоч часто любимо повторювати аксіому: істина народжується у суперечці. Тому, виходячи зі згаданих позицій, особисто дотримуюся думки, що парламент нинішнього складу повинен, як і належить, працювати повний строк своїх повноважень. Щодо окремих мітингових голосів відправити то того, то іншого або й всіх разом у відставку, то вважаю це сьогодні нонсенсом. І не тільки тому, що час нині інший, ніж два-три роки тому, а передусім тому, що зараз молодій Українській державі потрібна стабільна законодавча влада. Йде нелегкий процес її становлення у дуже непростій ситуації. Ускладнити її парламентською кризою, — на мою думку, втратити здоровий глузд.

Інша справа — яким повинен бути наш парламент у майбутньому, чого не вистачає йому нині, над чим треба ретельніше працювати.

Тут чимало докорів виборців вважаю справедливими.

Моє бачення обличчя парламенту можна звести до таких тез.

По-перше. Він не повинен бути «пожежною» командою, брати на себе виконавчі функції, підміняти виконавчі, господарські структури, як це ще й досі трапляється. Нам, у сучасних умовах, слід реально показати, що ми не на словах, а на ділі за чітке розмежування законодавчої, виконавчої і судової влади. Парламент, Президент і Кабінет міністрів України, маючи чітко окреслені тепер обов'язки і функції, кожний повинен нести відповідальність за їх виконання, консолідуючи свої зусилля навколо спільної програми дій і працювати в межах власних повноважень.

По-друге. Гадаю, що нам слід було б уважно придивитись до такого явища, яке умовно можна назвати глобалізмом законотворення. Ви подивіться, наприклад, переліки питань, які пропонуються до розгляду на сесіях — вони ще переобтяжені, першочергові законопроекти іноді межують з тими, з якими можна ще почекати, з окремих проблем зараз могли б бути прийняті Укази Президента, постанови, положення Кабінету міністрів України, а не обов'язково творити закони. Тут, вважаю, є над чим поміркувати. Звичайно, що я буду ставити перед народними депутатами, постійними комісіями, членами Президії Верховної Ради України питання про більш реалістичний підхід до формування порядку денного сесій. Головне, як собі уявляю, не «напекти» побільше законів, а дати на **першому етапі** становлення незалежної України поки що найнеобхідніші законодавчі акти, ретельно обговорені, обгрунтовані, звірені з практикою, життям.

Однак хотілося, щоб люди розуміли: часом парламент змушений оперативно реагувати на окремі питання, що входять до його компетенції. Як-от було, наприклад, з розглядом кандидатур до складу колегії Прокуратури України. Не могла вона належно функціонувати без розгляду даного питання, а відкладати нікуди, бо справа не дріб'язкова, як дехто вважає.

По-третє. Це інше явище — потік заяв з трибуни парламенту з боку окремих депутатів чи фракцій. Час, коли вони сприймалися, явно минув, це видно по реакції людей, листах, які до нас надходять. А вони продовжують лунати як не в одній формі, то в іншій, забираючи дорогоцінний час, відволікаючи увагу від практичного законотворення.

Я бачу такі підходи до вирішення проблеми: оприлюднювати такі заяви по радіо і телебаченню у визначених для цього програмах; самі депутати і депутатські групи мають при потребі находити можливості доведення своєї позиції до інших депутатів і фракцій поза пленарними засіданнями; партії, рухи і об'єднання, їх представники у парламенті повинні з цією метою повніше використовувати пресу; в тижневих порядках денних сесій частіше практикувати «Різне». Але в будь-якому випадку політичні пристрасті мають знаходити коректне, узгоджене, розумне вирішення, не обов'язково спалахувати під час обговорення законопроектів, можливі з'ясування позицій до початку пленарних засідань. Тут важлива роль належить головуючим на засіданнях, розумінню ситуації самими народними депутатами.

(Закінчення на 7-й стор.).

УКРАЇНА СПІВПРАЦЮВАТИМЕ

Брифінг Президента України Леоніда КРА

Президент. Наша зустріч присвячена вузькій проблемі. Мова іде про проблему Криму. Ми підготували для вас документи, які в нас на сьогодні є. Попрацювали в архівах України.

Ми маємо первісні документи про входження Криму в Україну. Прямого документа ми не маємо, але є постанови Президії Верховної Ради СРСР, Указ Президії Верховної Ради України. Всі ці документи друкувались у «Відомостях Верховної Ради СРСР». Вони вам роздані. Тому я не хотів би сьогодні коментувати їх прямо, там все із тексту зрозуміло. Ми також додали до цих документів історичного плану вже деякі сучасні документи, що стосуються референдумів, постанови Верховної Ради України, щоб вимальовувалась чітка картина про статус Криму і про проблему Криму. Тому, мабуть, я б відповів на ваші запитання з цієї проблеми, а також з тих проблем, які можуть вас цікавити.

Деви АРКАДЬЕВ, радио «Свобода». К великому сожалению очень мало информации по встрече президентов Ельцина и Кравчука. Я позволю себе процитировать Шушкевича. Он сказал: «Вы понимаете, вчера уже было мало времени до отлета, а документ, который подписали на высоком государственном уровне должен быть очень тщательно отработан. Концептуально они во всем согласились. Содержание, простите, не мой вопрос, и подписана она будет в течение двух дней».

Отсюда вопрос: была ли встреча? О чем концептуально договорились? И что имел в виду Шушкевич под «она» — то ли декларация, то ли еще что-то? И второй вопрос по Минску. В Минске достигли договоренности, и Украина в том числе, учредить Совет и разработать положения об исполнительном комитете по железнодорожному транспорту. Значит ли это, что Украина пойдет на создание исполнительных органов и структур СНГ?

Президент. Вы знаете, встреча с Борисом Николаевичем Ельциным планировалась уже давно, после посещения Москвы и встречи с Президентом России премьер-министра Фокина Витольда Павловича, который туда ездил с группой руководителей угольной промышленности Украины. Тогда договорились, что отработают документ, и подпишем его на уровне президентов. Потом Борис Николаевич действительно предложил хороший вариант: подписать его в Минске, чтобы не ездить повторно. Был отработан текст нашего совместного с Россией документа. В Минске продолжали работать целый день параллельно с заседаниями глав государств. Мы с Борисом Николаевичем постоянно контактировали, обсуждали принципиальные вопросы, потому что была необходимость сделать уточнения пока документы отрабатывались. Мы действительно обсуждали все концептуальные вопросы, касающиеся взаимоотношений только в экономической области. Я подчеркиваю, никакие иные ни политические, ни военные не поднимались. Действительно, это совещание затянулось, и после пресс-конференции оставалось немного времени для подписания. Требовалось внести некоторые коррективы. Поэтому мы с Борисом Николаевичем официально, в присутствии наших исполнительных органов, согласились с этим принципиальным концептуальным подходом к данному соглашению. Сказали, что требуются некоторые уточнения, они будут внесены, и мы подпишем этот документ.

Что касается железнодорожного транспорта, Украина рассматривает свое участие в Совете этой отрасли. Потому что сегодня действительно положение в отрасли чрезвычайно тяжелое, железнодорожный транспорт завязан на перевозку грузов в масштабе государств СНГ. И работа этой важной отрасли без какого-либо корректирующего органа представляется невозможной. После детального обсуждения этих вопросов пришли к выводу, что должен быть Совет, в котором Украина будет принимать участие. Исполнительные органы мыслятся не как государственные структуры, а как организационно - техническая служба.

Володимир СКАЧКО, «Голос України». Леоніде Макаровичу, якщо дозволите, два запитання. Перше. Чи вважаєте ви збирання підписів для проведення нового всекримського референдуму щодо перетворення Кримської АРСР в незалежну державу неконституційним актом, і чи збирається згідно з наданими вам повноваженнями скасувати ці акти? І друге. Чи збирається Україна остаточно приєднуватись до центрально-європейського трикутника — Польща, Чехо-Словаччина, Угорщина? Чи означає це остаточне переорієнтування України з країн СНД на Європу?

Президент. Збирати підписи можуть громадяни будь-якої чи то держави чи то області, і ніхто їм не може заборонити цього робити. Можна було б заборонити, коли б громадяни збирали підписи про початок, скажімо, війни. А якщо люди збирають підписи для того, щоб визначитися з політичною ситуацією в себе в регіоні, то я не бачу в цьому ніякої надзвичайності. Інша справа, чи потрібно це сьогодні робити, враховуючи, що референдум вже відбувся, що півострів висловив своє відповідне ставлення і на референдумі першого грудня, в цілому ряді постанов Верховної Ради Кримської республіки? Але заборонити і скасувати цей референдум Президент не зможе. Ми можемо сподіватись тільки на здоровий глузд і на правові основи і норми, які існують, на Конституцію України, яка є, і на розділ, внесений до Конституції, що стосується Кримської республіки. Я думаю, що Верховна Рада Криму має до цього відповідно поставитися. Якщо навіть підписи і будуть зібрані, то Верховна Рада Криму має дати їм оцінку. Це було б найбільш демократично. Щоб до цього не прилучалися зразу Президент чи Верховна Рада України. А вже пізніше можна було б визначитись і нам.

Про трикутник же ніде, нічого, ніхто не говорив. Це ніде на державному урядовому рівні не обговорювалось. Є на сьогодні СНД. Ось в ньому потрібно знаходити шляхи співпраці. Шляхи такі, які б забезпечили Україні незалежність. Навіть зміцнення тої незалежності, а не призвели б до втрати. Але це зовсім не означає, що ми маємо виходити з однієї співдружності і входити в інший трикутник. Ми орієнтуємо нашу політику і нашу економіку, наше життя на співпрацю з усіма державами. І для нас орієнтація на європейські держави є дуже важливою і актуальною. Але ми робимо це, не розриваючи і не ставлячи за мету розірвати наші стосунки з країнами співдружності, і в тому числі, або перш за все з Росією.

Світлана ПИСАРЕНКО, «Голос України». Чи обговорювалося під час зустрічі з Борисом Єльциним економічне питання щодо розподілу Чорноморського флоту? Якщо обговорювалося, то якою була його реакція на подану вами інформацію? Якими будуть ваші кроки стосовно розподілу флоту?

Президент. Таке питання ставилося перед Борисом Миколайовичем. Він сказав, що для нього воно є абсолютно новим, що він до цього не має абсолютно ніякої причетності, що йдеться про організації і структури колишнього Союзу, які були утворені уже в останні роки, десь у 90-му або навіть на початку 91-го. Задіяні різні кооперативи і відповідні організації, які займаються цим питанням. Росія до нього не причетна. Таку ж приблизно відповідь дав мені маршал Шапошников. Ми оприлюднили всі ці документи. Наші дії будуть правовими: ми зажадаємо відповіді від виконавців. Якщо не одержимо її, то приймемо рішення про скасування будь-яких дій і акцій тих посадових осіб, які діяли на території України без її відома.

Запитання. Як вважає шановний пан Президент, трагічна загибель народного депутата Вадима Бойка, що сталася вчора, це є нещасний випадок чи політичне вбивство? Що можна зробити на найвищому рівні, щоб запобігти ось таким трагічним випадкам?

Президент. Ваше друге запитання випливає з позитивної відповіді на перше — що це є політична акція. Тоді можна ставити друге питання, що зробити, щоб запобігти. Та інформація, яка є у мене, засвідчує: це трагічний випадок. Попередні обслідування, в тому числі судмедекспертів, свідчать, що ніякого насилля по відношенню до народного депутата не було вчинено. Це могло статися від великого температурного тиску на організм. Треба знайти причину пожежі. На сьогодні такою ймовірною причиною вважається вибух кольорового телевізора. Якщо це підтвердиться, тоді на друге запитання я не буду відповідати, якщо не підтвердиться, а буде доведено, що це якась політична акція, тоді доведеться не тільки відповідати на друге запитання, а, дійсно, продумати заходи для правоохоронних і інших органів, які б справді виключили можливість такої дії, але для того потрібно мати висновок. У мене зараз його нема.

СОКОЛОВ, радіо (Москва). Как известно, вы, Леонид Макарович, оценили итоги этой встречи на четыре с минусом. Значит, за пределами достигнутых соглашений остается еще один балл и даже с хвостиком. Нельзя ли раскрыть, что в этом балле?

Президент. Я оценивал итоги с точки зрения Украины, а не только с точки зрения всех государств СНГ. Для меня, естественно, является неприемлемым, или может быть слово «неприемлемым» не подходит, а является не очень перспективным, я бы так сказал, решение семи государств иметь единые вооруженные силы. Это их право, абсолютно их право, но я стою на точке зрения, что нужно искать разрешение проблем вооруженных сил исходя из статус-кво. А статус-кво таков, что государства образовались, и не может быть единой армии для двенадцати государств. Почему я так остро ставлю этот вопрос? Потому что знаю: если бы согласились иметь единые вооруженные силы над двенадцатью государствами, то рано или поздно эти единые вооруженные силы или их командование стали бы над этими государствами. Это неизбежно. И не потому, что я плохо отношусь к маршалам или генералам. Специфика общественного развития такова, что, получив неограниченную власть над вооруженными силами и их руководителями, над всеми государствами, они неизбежно попытались бы эту власть использовать. Зачем далеко ходить? Если уже сегодня, когда пока еще нет единых вооруженных сил, я постоянно испытываю давление нынешних руководителей. Решаются вопросы по Украине, не ставят в известность руководство Украины, ни министра, ни Президента. Так было, скажем, с 98-й Балтской дивизией в Одесской области, когда были даны приказы привести ее в боевую готовность для возможного использования в некоторых регионах СНГ. И только благодаря нашим действиям, активным и очень смелым, со стороны нашего военного руководства дивизия не была поднята в воздух. Перевозятся грузы без ведома нашего руководства, без нашего согласия, создается напряженность в войсковых частях путем целенаправленной работы, что стало результатом угона шести самолетов СУ-24 М. И так далее. То есть, вы понимаете, уже сегодня я испытываю такое давление военного руководства, хотя мы объявили — строим свои вооруженные силы. И вот я теперь себе представляю, если будет единое военное руководство, оно вообще через некоторое время совершенно перестанет считаться с мнением государств, на территории которых расположены эти вооруженные силы. И таким образом, согласившись с этим, надо сразу согласиться со вторым пунктом: никакой демократии нет и не будет, потому что это будет нечто иное. Вот в чем моя принципиальная позиция. Не только в том, что я хочу, как мне приписывают, разорвать, растянуть вооруженные силы. Ничего подобного. Если мы самостоятельные государства, мы должны создать свои вооруженные силы, а потом, если надо, объединиться в каких-то вопросах по принципу НАТО или других. Можно объединиться в интересах защиты и территории, и богатства, но начинать с того, чтобы создавать единые вооруженные силы разных государств, не имея своих вооруженных сил, не имея своей собственной защиты — это представляется и политически, и как хотите, не только не целесообразным, а в перспективе и опасным. Вот в чем суть вопроса.

«Лос-Анджелес таймс». Пане Президенте, у мене також досить довге питання, вибачаюсь. Уран, наявний, у кожній тактичній боєголовці, має вартість 225 тисяч доларів. Американські фахівці кажуть, що на Україні є, чи було, чотири тисячі одиниць тактичної зброї. Тобто, їх вартість урану становить один мільярд доларів. Україна дає цей уран Росії без компенсації. Водночас вона мусить імпортувати з Росії перероблений уран для атомних електростанцій. Оскільки Росія ще не має техніки для концентрування урану в боєголовках на цивільний вжиток, чи ви не вважаєте, що з чисто економічної точки зору мало би більше сенсу нищити цю зброю на Україні, ніж вимагати від Росії компенсацію за уран?

Президент. Наша концепція щодо військової політики і просто політики полягає в тому, що Україна хоче бути і, безумовно, переконаний в тому, буде державою без'ядерною, позаблоковою і нейтральною. Ми сказали, що будемо знищувати свою ядерну зброю, і тактичну, і стратегічну, не ставлячи будь-яких умов перед іншими державами. Це для нас надзвичайно важливо. Ми просто будемо її знищувати без будь-яких умов. І для нас найважливіше позбутися цієї зброї з землі України і торгувати нею ми не хочемо і не будемо. Ми могли б бути вдячні тим державам, які допомогли б нам це зробити, але на Україні немає такого заводу, який би міг переробити цей уран і всі інші речовини, які є в атомній зброї. Його будівництво зайняло б значний час і вимагало б багато мільярдів коштів. Росія погодилася взяти і переробити це. І ми їй вдячні за це. Ніяких коштів від неї не будемо вимагати.

Ирина ПОГОРЕЛОВА, «Независимость». Леонид Макарович! Каким образом были решены вопросы на встрече с главами СНГ, и с Россией конкретно, о поставках нефти, леса, а также о перспективах введения украинской гривны в сочетании с ее платежными способностями, с рублями. И второй вопрос. Вы получили как Президент новые расширенные полномочия. Когда и каковыми будут ваши давно ожидаемые экономические указы законодательного свойства?

Президент. Ми не раз підписували угоди з Росією. Остання така економічна угода між Україною і Росією на 1992 рік підписана у грудні минулого року в Москві. Але сталися відповідні зміни і перш за все під впливом так званої лібералізації цін. Нам, звичайно, потрібно було дещо уточнити. Це «дещо» дуже актуально, бо деякі регіони Російської Федерації, будемо говорити відверто, відмовляються виконувати завдання, покладені на них центральним урядом Росії. Тому потрібно було в цій угоді мати запис, що дозволив би нам встановлювати безпосередні зв'язки з регіонами Російської Федерації, скажімо, з Тюменню, щоб встановлюючи економічні зв'язки, мати і нафту, і ліс тощо. Є й інші моменти, пов'язані з цінами, перерахунками, бо нині гостро ставиться питання про перехід на світові ціни. Якщо перейти на світові ціни, то Україна залишиться економічним боржником Росії.

Перейти на світові ціни, якщо брати економічний бік справи, політичний бік справи разом, є справедливим, але не є логічним. Ймовірним, тому треба брати до уваги те, що багатства Росії, в тому числі і Тюмені, скажімо — освоювалися не тільки росіянами, а й українцями. Там наших проживає десь 600 тисяч людей з України, лише 180 тисяч буровиків, нафтовиків тощо. Во-

ни ж то прац
ли. Тобто до
тові ціни, ми
ша структура
не підготовле
ме всіх поста
Мені здає
яких питання
ні домовлено
Щодо пов
працюю над
кументами, а
не хочу випе
три документ
тизацію, роз
демонополіза
що вони вже
шому читанн
мені здаєтьс
ні прийняті.
зи і не ти
ватимуть ц

Запитання
те, Україна
ній ситуації,
ни відмовля
їй кредити
позицію щод
жаєте ви мо
міс, коли б
на з Росією
відальність
республік, а
чувала б бо

Президент
зустріч у К
просили защ
справі держ
урядо чи
країн, а так
для того, щ
хуванням т
лися реал
— перестал
Зовнішній е
органи цент
всі роз у
визнач
бути з бор
відмовляєть
битиме це
сотка свого
хоче також
кредитами,
таннім ро
Союзу РСР
розподіляти
за них буд
дальність.
домий італі
кредит С
Америки, і
дити розпод
знає. Ми хо
було ова
раїна то
питання.
колективну
то вона ма
А реальніст
що могли
відповідаль
жави. Але
можуть бра
такої відпо
держави, я
реаліями,
мально до
Є склади
держав. Во
ли разом
тіть усе. Н
мете 16,34
го боргу?
ції? Англі
лити? Має
розрахунку
сять. Значи
значитись
Колись та
на себе З
ний банк.
Він банкру
банкрут. Т
який би за
чити чітко
на зробити
держав, що
пасиви.
Але наго
проти спла
є, може, о
жавою, яка
тового бан
лютного ф
ше в житт
ланс, який
сказати: м
ти свій бе

...АЇНА СПІВПРАЦЮВАТИМЕ З УСІМА ДЕРЖАВАМИ

...інг Президента України Леоніда КРАВЧУКА 17 лютого 1992 року

...жет быть единой армии для двенадцати государств. Почему я так остро ставлю этот вопрос? Потому что знаю: если бы согласились иметь единые вооруженные силы над двенадцатью государствами, то рано или поздно эти единые вооруженные силы или их командование стали бы над этими государствами. Это неизбежно. И не потому, что я плохо отношусь к маршалам или генералам. Специфика общественного развития такова, что, получив неограниченную власть над вооруженными силами и их руководителями, над всеми государствами, они неизбежно попытались бы эту власть использовать. Зачем далеко ходить? Если уже сегодня, когда пока еще нет единых вооруженных сил, я постоянно испытываю давление нынешних руководителей. Решаются вопросы по Украине, не ставят в известность руководство Украины, ни министра, ни Президента. Так было, скажем, с 98-й Балтской дивизией в Одесской области, когда были даны приказы привести ее в боевую готовность для возможного использования в некоторых регионах СНГ. И только благодаря нашим действиям, активным и очень смелым, со стороны нашего военного руководства дивизия не была поднята в воздух. Перевозятся грузы без ведома нашего руководства, без нашего согласия, создается напряженность в войсковых частях путем целенаправленной работы, что стало результатом угона шести самолетов СУ-24 М. И так далее. То есть, вы понимаете, уже сегодня я испытываю такое давление военного руководства, хотя мы объявили — строим свои вооруженные силы. И вот я теперь себе представляю, если будет единое военное руководство, оно вообще через некоторое время совершенно перестанет считаться с мнением государств, на территории которых расположены эти вооруженные силы. И таким образом, согласившись с этим, надо сразу согласиться со вторым пунктом: никакой демократии нет и не будет, потому что это будет нечто иное. Вот в чем моя принципиальная позиция. Не только в том, что я хочу, как мне приписывают, разорвать, растянуть вооруженные силы. Ничего подобного. Если мы самостоятельные государства, мы должны создать свои вооруженные силы, а потом, если надо, объединиться в каких-то вопросах по принципу НАТО или других. Можно объединиться в интересах защиты и территории, и богатства, но начинать с того, чтобы создавать единые вооруженные силы разных государств, не имея своих вооруженных сил, не имея своей собственной защиты — это представляется и политически, и как хотите, не только не целесообразным, а в перспективе и опасным. Вот в чем суть вопроса.

«Лос-Анджелес таймс». Пане Президенте, у мене таке досить довге питання, вибачаюсь. Уран, наявний, у кожній тактичній боєголовці, має вартість 225 тисяч доларів. Американські фахівці кажуть, що на Україні є, чи було, чотири тисячі одиниць тактичної зброї. Тобто, їх вартість урану становить один мільярд доларів. Україна дає цей уран Росії без компенсації. Водночас вона мусить імпортувати з Росії перероблений уран для атомних електростанцій. Оскільки Росія ще не має техніки для концентрування урану в боєголовках на цивільний вжиток, чи ви не вважаєте, що з чисто економічної точки зору мало би більше сенсу нищити цю зброю на Україні, ніж вимагати від Росії компенсацію за уран?

Президент. Наша концепція щодо військової політики і просто політики полягає в тому, що Україна хоче бути і, безумовно, переконаний в тому, буде державою без'ядерною, позаблоковою і нейтральною. Ми сказали, що будемо знищувати свою ядерну зброю, і тактичну, і стратегічну, не ставлячи будь-яких умов перед іншими державами. Це для нас надзвичайно важливо. Ми просто будемо її знищувати без будь-яких умов. І для нас найважливіше позбутись цієї зброї з землі України і торгувати нею ми не хочемо і не будемо. Ми могли б бути вдячні тим державам, які допомогли б нам це зробити, але на Україні немає такого заводу, який би міг переробити цей уран і всі інші речовини, які є в атомній зброї. Його будівництво зайняло б значний час і вимагало б багато мільярдів коштів. Росія погодилася взяти і переробити це. І ми їй вдячні за це. Ніяких коштів від неї не будемо вимагати.

Ирина ПОГОРЕЛОВА, «Независимость». Леонид Макарович! Каким образом были решены вопросы на встрече с главами СНГ, и с Россией конкретно, о поставках нефти, леса, а также о перспективах введения украинской гривны в сочетании с ее платежными способностями, с рублями. И второй вопрос. Вы получили как Президент новые расширенные полномочия. Когда и какові будут ваши давно ожидаемые экономические указы законодательного свойства?

Президент. Ми не раз підписували угоди з Росією. Остання така економічна угода між Україною і Росією на 1992 рік підписана у грудні минулого року в Москві. Але сталися відповідні зміни і перш за все під впливом так званої лібералізації цін. Нам, звичайно, потрібно було дещо уточнити. Це «дещо» дуже актуально, бо деякі регіони Російської Федерації, будемо говорити відверто, відмовляються виконувати завдання, покладені на них центральним урядом Росії. Тому потрібно було в цій угоді мати запис, що дозволив би нам встановлювати безпосередні зв'язки з регіонами Російської Федерації, скажімо, з Тюменню, щоб встановлюючи економічні зв'язки, мати і нафту, і ліс тощо. Є й інші моменти, пов'язані з цінами, перерахунками, бо нині гостро ставиться питання про перехід на світові ціни. Якщо перейти на світові ціни, то Україна залишиться економічним боржником Росії.

Перейти на світові ціни, якщо брати економічний бік справи, політичний бік справи разом, є справедливим, але не є логічним, ймовірним, тому треба брати до уваги те, що багатства Росії, в тому числі і Тюмені, скажімо — освоювалися не тільки росіянами, а й українцями. Там наших проживає десь 600 тисяч людей з України, лише 180 тисяч буровиків, нафтовиків тощо. Вони ж то працювали, освоювали. Тобто до переходу на світові ціни, ми не готові. Наша структура промисловості не підготовлена. Це означатиме всіх поставити на коліна.

Мені здається, що у деяких питаннях знайшли певні домовленості.

Щодо повноважень. Нині працюю над відповідними документами, але все ж таки я не хочу випереджати головні три документи — про приватизацію, роздержавлення і демонополізацію, тим більше, що вони вже пройдені в першому читанні, і мають бути, мені здається, на цьому тижні прийняті. Відповідні укази і не[illegible]тивні а[illegible]випливатиму[illegible]цих док[illegible]тів.

Запитання. Пане Президенте, Україна нині є в складній ситуації, бо західні країни відмовляються надавати їй кредити через українську позицію щодо боргу. Чи вважаєте ви можливим компроміс, коли б не тільки Україна з Росією розділила відповідальність за борги малих республік, але окремо сплачувала б борг від Росії.

Президент. Ми призначили зустріч у Києві, на яку запросили зацікавлених у цій справі [illegible]ржавних експертів і урядо[illegible] чиновників [illegible]ідних країн, а так [illegible] країн СНД для того, що[illegible] раз з урахуванням тих змін, які сталися реально в суспільстві — перестали існувати Союз, Зовнішній економічний банк, органи центру, які вели ці всі роз[illegible]унки. Н[illegible] треба визнач[illegible] по-пер[illegible] — як бути з боргами. Україна не відмовляється платити, і робитиме це сама, 16, 34 відсотка свого боргу. Україна хоче також знати, що буде з кредитами, вже наданими останнім роком колишньому Союзу РСР, як вони будуть розподілятись ці кредити, хто за них буде брати відповідальність. Скажімо, є відомий італійський кредитор, кредит Сполучених Штатів Америки, інших. Як ці кредити розподілились, ніхто не знає. Ми хочемо, щоб все це було [illegible]овано, уточн[illegible] Україна [illegible] ці питання. [illegible]ється про колективну відповідальність, то вона має бути реальною. А реальність полягає в тому, що могли б взяти на себе відповідальність великі держави. Але ні в якому разі не можуть брати, мені здається, такої відповідальності малі держави, якщо рахуватись з реаліями, а не просто формально до цього підходити.

Є складності і в західних держав. Вони кажуть: ви брали разом усе і разом платіть усе. Кому ви віддаватимете 16,34 відсотка загального боргу? Німеччині? Франції? Англії? Як тут розподілити? Має бути єдиний центр розрахунку, ось що вони просять. Значить, ми маємо визначитись з тим центром. Колись таку функцію брав на себе Зовнішньоекономічний банк. Зараз його немає. Він банкрут, банк РРФСР банкрут. Треба знайти банк, який би за це взявся. Визначити чітко й ясно, як це можна зробити в інтересах всіх держав, щоб знати і активи, і пасиви.

Але наголошую, що ми не проти сплати боргу. Україна є, може, однією єдиною державою, яка з експертами Світового банку і Світового валютного фонду зробила вперше в житті платіжний баланс, який дає нам підстави сказати: ми можемо сплатити свій борг. Це не просто заява, а реальні розрахунки, зроблені разом з міжнародними експертами. Тут уже справа не в амбіції, а справа в справедливій сплаті. Тільки в цьому і суть питань.

ЯНЮК, «Україна молода». Як стало відомо з преси суботніх і сьогоднішніх випусків колишніх центральних газет, дехто з офіційних осіб зазначив після зустрічі в Мінську, що після восьмигодинних конфіденційних переговорів зцементувалися суперечності між членами СНД. Ніби створилися два блоки — один навколо Росії, а другий навколо України. Коментувалося так, що ніби президенти і глави держав роз'їжджалися не за протоколом, а хто як хотів і навіть по-англійськи. Чи не свідчить це про створення таких блоків і прo якісь такі розбіжності?

І друге питання. Сьогодні ось у стрічці колишнього ТАРС є таке речення: «Был поднят вопрос о разделе собственности бывшего СССР. Делегация России высказала свою точку зрения по тому вопросу: не обсуждать его, а ограничиться обменом мнениями».

Чи був цей обмін думками? І в чому полягає?

Президент. Перш за все, про це цементування і розцементування. Я читав в газеті: на основі аналізу закордонних інформаційних агентств зроблений такий висновок, що, мовляв, тепер уже є дві групи. Одну веде Росія. Іншу, мовляв, Україна. Це зроблено на основі того, що сім держав прийшли до висновку мати об'єднані, єдині збройні сили, а Україна і частина республік не погодилися. Білоруси поки що погодилися, але на певний час, бо вони поставили завдання утворити свої збройні сили. І після цього вони виходять з цієї групи. Свою корекцію цього питання має й Узбекистан. Тобто, не так все було, як там написано. Там були обговорення і були проблеми. Не дійшли, до речі, однієї точки зору щодо військового бюджету. І знову ж таки, тут уже Казахстан і Росія зайняли іншу позицію, а всі інші залишилися на позиції, запропонованій Україною. Я хочу сказати, що не треба думати механічно, ніби розділилися і чітко їде два паровози. Нічого подібного. У багатьох питаннях точки зору поділяються і не за ознакою, хто сказав, Україна чи Росія. Відносно боргів і розподілу власності колишнього Союзу, я вже втретє порушив це питання, попередньо — в Алма-Аті і в Мінську. І тепер знову воно обговорювалося. Росія дійшла висновку, що вона не може прийняти рішення, і протокольною постановою доручено відповідним державним структурам підготувати з цього приводу чи то декларацію, чи то якийсь документ і прийняти його 20 березня в Києві. Тобто питання не зняте з порядку денного, а перенесене для вирішення в Києві остаточно.

ЯНЮК. Я хочу дозволити собі прочитати комплімент нашому Президентові, який зробили в Білорусі: «Леонид Макарович... очень правильно вел заседание, пресекал все общие рассуждения, дискуссии, задал деловой тон».

Президент. Розумієте, у нас скрізь панує така ситуація, що коли збираються люди, забувають хто є хто. Я керувався тим, що це є міждержавна зустріч, і президенти мають виявляти обережність і толерантність по відношенню до того, коментувати чи не коментувати виступ свого попередника. До цього у нас хто що хотів, той те і говорив. І це загострювало ситуацію. Тому найпершу спробу одного з президентів — я не буду називати його прізвище. Він почав такою фразою: «Я хочу дать комментарий президенту такому-то», — припинив і сказав, що ніяких коментарів і ніяких обговорень виступів президентів я не допущу. Ви можете критикувати, аналізувати факти, але утримуйтесь від коментарів щодо виступів президентів інших держав, бо це не тільки необачно, не тільки нетактовно, а й не відповідає міжнародним нормам. Таким чином, ми змогли конструктивно обговорити більшість питань.

Віктор АКУЛЕНКО, журнал «Пам'ятки України», газета «Старожитності».

— Шановний Президенте! Україна будує правову державу, засвоїла класичний принцип: законодавча влада, виконавча, президентська і судова. Здається, народжується четверта — преса. Але коли вийти на безлюдні вечірні вулиці Києва, здається, панує п'ята влада — злочинна. На що має сподіватися громадянин України у захисту своїх елементарних прав?! Чи збирається Україна вступати до Інтерполу?

Президент. Я бачу не все зрозуміло з додатковими повноваженнями. Це можна пояснити — ще не надрукований документ. Додаткові повноваження надані президентові тільки в одній сфері — економічних реформ. І все. Інших додаткових повноважень немає. Я хочу, щоб ви це знали. Враховуючи те, що належить швидко здійснювати економічні реформи, а нормативних документів немає. Причому вони тимчасові, діють до прийняття Верховною Радою України відповідного закону або нормативного документа. Тобто, якщо, скажімо, Президент України сьогодні видав нормативний указ, а в квітні з цього питання буде прийнято Закон Верховною Радою, нормативний документ Президента і постанова Верховної Ради збігатимуться, тоді вони будуть продовжувати діяти. А якщо Верховна Рада змінить цю норму Указу, то останній втрачає силу. Ще раз повторюю: додаткові повноваження не поширюються на інші сфери діяльності, в тому числі і на ті, про які ви казали — злочинність, боротьба з корупцією, з усіма іншими видами насилля над людиною. Але це зовсім не означає, що ми не маємо посилювати боротьбу з цим злом. Я думаю, що Україна, і не тільки Україна, а інші держави, з часом вступлять до Інтерполу.

ПАСАК. Українське телебачення.

Леоніде Макаровичу, чи не могли б ви змоделювати дві крайні полярні ситуації щодо вирішення проблеми Криму. Ваші дії в обох ситуаціях як Президента України? І друге запитання. Вчора в прямому телевізійному ефірі народний депутат Степан Хмара зробив серйозний закид на адресу Президента України щодо відсутності його оперативних дій на викрадення військових літаків аж до ноти протесту, яка була відсутня з Вашого боку. Що

ГОЛОС України

УСІМА ДЕРЖАВАМИ

ЧУКА 17 лютого 1992 року

освоюва-
ду на сві-
тові. На-
исловості
означати-
а коліна.
що у де-
шли пев-

ь. Нині
ними до-
ж таки я
и головні
ро прива-
ення і
и більше,
ні в пер-
оть бути,
ому тиж-
дні ука-
зипли-
тів.
Президен-
в склад-
дні краї-
надавати
раїнську
Чи вва-
компро-
и Украї-
ла відпо-
и малих
мо спла-
осії.
изначили
яку за-
х у цій
спертів і
ідних
атн СНД
з з ура-
які ста-
спільстві
ти Союз,
ий банк,
вели ці
треба
— як
аїна не
ти, і ро-
34 від-
Україна
о буде з
ними ос-
ишньому
і будуть
ити, хто
відпові-
є ві-
редитор,
Штатів
ці кре-
ніхто не
5 все це
Ук.
ці
ся про
льність,
альною.
в тому,
на себе
які дер-
разі не
дається,
і малі
атись з
то фор-
дити.
західних
ви бра-
ом пла-
давати-
агально-
Фран-
розподі-
й центр
они про-
ємо ви-
ентром.
ю брав
ономіч-
немає.
РРФСР
и банк,
Визна-
це мож-
ах всіх
ктиви, і

ми не
Україна
ю дер-
ми Сві-
ього ва-
а впер-
ій ба-
ідстави
сплати-
просто

заява, а реальні розрахунки, зроблені разом з міжнародними експертами. Тут уже справа не в амбіції, а справа в справедливій сплаті. Тільки в цьому і суть питань.

ЯНЮК, «Україна молода». Як стало відомо з преси суботніх і сьогоднішніх випусків колишніх центральних газет, дехто з офіційних осіб зазначив після зустрічі в Мінську, що після восьмигодинних конфіденційних переговорів зцементувалися суперечності між членами СНД. Ніби створилися два блоки — один навколо Росії, а другий навколо України. Коментувалося так, що ніби президенти і глави держав роз'їжджалися не за протоколом, а хто як хотів і навіть по-англійськи. Чи не свідчить це про створення таких блоків і про якісь такі розбіжності?

І друге питання. Сьогодні ось у стрічці колишнього ТАРС є таке речення: «Был поднят вопрос о разделе собственности бывшего СССР. Делегация России высказала свою точку зрения по тому вопросу: не обсуждать его, а ограничиться обменом мнениями».

Чи був цей обмін думками? І в чому полягає?

Президент. Перш за все. про це цементування і розцементування. Я читав в газеті: на основі аналізу закордонних інформаційних агентств зроблений такий висновок, що, мовляв, тепер уже є дві групи. Одну веде Росія. Іншу, мовляв, Україна. Це зроблено на основі того, що сім держав прийшли до висновку мати об'єднані, єдині збройні сили, а Україна і частина республік не погодилися. Білоруси поки що погодилися, але на певний час, бо вони поставили завдання утворити свої збройні сили. І після цього вони виходять з цієї групи. Свою корекцію цього питання має й Узбекистан. Тобто, не так все було, як там написано. Там були обговорення і були проблеми. Не дійшли, до речі, однієї точки зору щодо військового бюджету. І знову ж таки, тут уже Казахстан і Росія зайняли іншу позицію, а всі інші залишилися на позиції, запропонованій Україною. Я хочу сказати, що не треба думати механічно, ніби розділилися і чітко їде два паровози. Нічого подібного. У багатьох питаннях точки зору поділяються і не за ознакою, хто сказав, Україна чи Росія. Відносно боргів і розподілу власності колишнього Союзу, я вже втретє порушив це питання, попередньо — в Алма-Аті і в Мінську. І тепер знову воно обговорювалося. Росія дійшла висновку, що вона не може прийняти рішення, і протокольною постановою доручено відповідним державним структурам підготувати з цього приводу чи то декларацію, чи то якийсь документ і прийняти його 20 березня в Києві. Тобто питання не зняте з порядку денного, а перенесене для вирішення в Києві остаточно.

ЯНЮК. Я хочу дозволити собі прочитати комплімент нашому Президентові, який зробили в Білорусі: «Леонид Макарович... очень правильно вел заседание, пресекал все общие рассуждения, дискуссии, задал деловой тон».

Президент. Розумієте, у нас скрізь панує така ситуація, що коли збираються люди, забувають хто є хто. Я керувався тим, що це є міждержавна зустріч, і президенти мають виявляти обережність і толерантність по відношенню до того, коментувати чи не коментувати виступ свого попередника. До цього у нас хто що хотів, той те і говорив. І це загострювало ситуацію. Тому найпершу спробу одного з президентів — я не буду називати його прізвище. Він почав такою фразою: «Я хочу дать комментарий президенту такому-то», — припинив і сказав, що ніяких коментарів і ніяких обговорень виступів президентів я не допущу. Ви можете критикувати, аналізувати факти, але утримуйтесь від коментарів щодо виступів президентів інших держав, бо це не тільки необачно, не тільки нетактовно, а й не відповідає міжнародним нормам. Таким чином, ми змогли конструктивно обговорити більшість питань.

Віктор АКУЛЕНКО, журнал «Пам'ятки України», газета «Старожитності».

— Шановний Президенте! Україна будує правову державу, засвоїла класичний принцип: законодавча влада, виконавча, президентська і судова. Здається, народжується четверта — преса. Але коли вийти на безлюдні вечірні вулиці Києва, здається, панує п'ята влада — злочинна. На що має сподіватися громадянин України у захисту своїх елементарних прав?! Чи збирається Україна вступати до Інтерполу?

Президент. Я бачу не все зрозуміло з додатковими повноваженнями. Це можна пояснити — ще не надрукований документ. Додаткові повноваження надані президентові тільки в одній сфері — економічних реформ. І все. Інших додаткових повноважень немає. Я хочу, щоб ви це знали. Враховуючи те, що належить швидко здійснювати економічні реформи, а нормативних документів немає. Причому вони тимчасові, діють до прийняття Верховною Радою України відповідного закону або нормативного документа. Тобто, якщо, скажімо, Президент України сьогодні видав нормативний указ, а в квітні з цього питання буде прийнято Закон Верховною Радою, нормативний документ Президента і постанова Верховної Ради збігатимуться, тоді вони будуть продовжувати діяти. А якщо Верховна Рада змінить цю норму Указу, то останній втрачає силу. Ще раз повторюю: додаткові повноваження не поширюються на інші сфери діяльності, в тому числі і на ті, про які ви казали — злочинність, боротьба з корупцією, з усіма іншими видами насилля над людиною. Але це зовсім не означає, що ми не маємо посилювати боротьбу з цим злом. Я думаю, що Україна, і не тільки Україна, а інші держави, з часом вступлять до Інтерполу.

ПАСАК. Українське телебачення.

Леоніде Макаровичу, чи не могли б ви змоделювати дві крайні полярні ситуації щодо вирішення проблеми Криму. Ваші дії в обох ситуаціях як Президента України? І друге запитання. Вчора в прямому телевізійному ефірі народний депутат Степан Хмара зробив серйозний закид на адресу Президента України щодо відсутності його оперативних дій на викрадення військових літаків аж до ноти протесту, яка була відсутня з Вашого боку. Що б Ви сказали з цього приводу?

Президент. Кожен народний депутат має свою думку і доступ до засобів масової інформації. Але справа в тому, що Президент не має звітуватись перед кожним народним депутатом про свої дії і оприлюднювати кожний свій крок, або консультуватись з кожним народним депутатом. Це вже не є робота. Тому Степан Хмара просто не знав, що робить Президент з цього приводу. Коли б він знав, він цього не сказав би. Я надіслав звернення до Бориса Миколайовича Єльцина з проханням за міжнародними нормами дати правову і політичну оцінку діям тих військових, які вчинили злочин, а це є злочин, викрали прапор і матеріальні цінності, перегнали літаки до іншої держави. Відповідні звернення надіслані генерал-полковником Морозовим до маршала Шапошникова і до інших посадових осіб. Таким чином ми не просто спостерігали, а ми одразу почали діяти.

Але я вважаю, що ми ще не навчились трошки потерпіти як-то кажуть. Не думаю, що доцільно оприлюднювати щоденно кожну дію Президента чи уряду. Мені доводиться приймати десятки, сотні рішень з різних питань. Я ж не можу подавати цю «кухню», про все негайно повідомляти народних депутатів. Тому я ставлюся з розумінням до заяви Степана Хмари як до такої, що є наслідком браку інформації.

Тепер щодо ймовірних двох варіантів розв'язання кримської проблеми. Може, я перебільшую своє розуміння цього питання, але мені здається, що воно обов'язково буде вирішено тільки в одному варіанті: Крим залишиться у складі України. Інакше це буде початком руйнування хельсінкського процесу. Ніяка держава, що вважає себе демократичною, правовою, не може зробити кроку, який би поставив під сумнів увесь хельсінкський процес, до якого так важко, десятиріччями йшли. Його угоди ми маємо підписати цього року: і Україна, і Росія, й інші держави. Не можна ж, підписуючи цей міжнародний документ однією рукою, іншою рукою підписувати документ, який би поставив питання про територіальні проблеми.

Я допускаю, що Крим може визначитися в постановці питання як держава, тобто ні Україні, як-то кажуть, ні до Росії. Такі там також розмови йдуть, але у мене є відчуття, що все має розв'язатися логічно, в інтересах народу і Росії, і України, і населення Криму.

«Рух-прес».

Позавчора в газеті «Правда Украины» був надрукований матеріал за підписом народного депутата Швайки про Олександра Савченка, який нібито зриває випуск українських грошей. Ще раніше у газеті «Независимость» був надрукований аналогічний матеріал, але вже про самого депутата Швайку. Вчора Олександр Савченко виступав з цього приводу по телебаченню, де він звинувачував у зриві випуску українських грошей проімперські сили. Чи не означає це все, що навколо українських грошей іде якась закулісна боротьба? Яка у вас з цього приводу інформація і яких заходів вживає Президент України?

Мій колега уже запитав у вас, я хотів би просто уточнити. На Заході йдеться про те, що Україна, Чехо-Словаччина, Угорщина і Польща — там такі чутки і розмови ходять в політичних колах,— збираються створити квартет. Це не означає, що Україна повинна виходити в СНД? Не могли б ви більш докладно щось про це сказати? Чи йшлося про це десь?

Президент. Ніяких розмов, обговорень, дискусій, навіть постановки цього питання про квартет чи політичне тріо не було. Це дійсно, може, якісь чутки. Я ще раз хочу з усією відповідальністю наголосити, що Україна має твердий намір як Європейська держава брати участь у всіх європейських структурах, в тому числі й у Раді Європи. Ми сподіваємося на підтримку і на сприяння всіх європейських держав і не маємо сумніву в тому, що воно буде, і Україна ввійде до цих структур. Що стосується союзів, трикутників, різних блоків, то ми виходимо з того, що до військових блоків Україна не вступить, виходячи із своєї концептуальної політичної позиції. Щодо інших, то це питання для мене нове.

А ось тепер про ці горезвісні гроші. Ви знаєте, приклад грошей — яскраве свідчення того, що все має робитися по-перше, тими, кому це належить робити, і, по-друге, такі речі, як гроші, спочатку слід зробити, а потім говорити. Оце було б логічно і вірно.

Питання про власні гроші було порушене Верховною Радою на основі аналізу Президії, Комісії з питань економічної реформи та інших. Увесь час ставилось це питання. І чогось дуже високою була активність членів комісій, щоб гроші виготовлялися саме під їхнім безпосереднім керівництвом. Мені довелось вжити рішучих дій і прийняти рішення, що грішми має займатись Національний банк і ніхто інший. Уряд вживатиме конкретні організаційні заходи, а грішми (їх замовлення, виготовлення, якість) має зайнятись Національний банк. Президія й прийняла відповідне рішення. Але знову почалась якась дивна річ. Уже деякі депутати, заступники голів комісій почали діяти без узгодження з Президією і Верховною Радою. Дуже всі хочуть займатись виготовленням грошей, ну, просто страшне.

Я весь час думав, чим викликано таке велике бажання. І як ми його не зупиняли, бачте, уже народний депутат Швайка прилучився до цього. Він — заступник голови Комісії з економічної реформи. Знову навколо грошей створилася, я б сказав, нездорова атмосфера. Я звернувся до Верховної Ради з проханням призначити парламентське розслідування цієї справи. Чому? Національний банк знаходиться під її юрисдикцією безпосередньо, до цього причетні народні депутати, посадові особи, в тому числі із Верховної Ради. Отже, це питання має розслідуватися парламентським шляхом. Слід зробити відповідні висновки на основі аналізу. Але небезпека у тому, що у нас будуть гарні гроші, звичайно, вже існує. Бо коли це підтвердиться, що фірма не здатна виготовити гроші тільки на своїх потужностях, виникнуть певні ускладнення. Хоча я сподіваюсь на те, що це питання розв'яжеться належно. Із свого боку, ми зробимо відповідні кроки, щоб для України були виготовлені якісні гроші. Це для мене сьогодні найважливіше. А той, хто винен в тому, що сталося, має одержати відповідну оцінку. Втім, я не знаю, до яких висновків прийде парламентська комісія.

Газета «Молодь України». Леоніде Макаровичу, в Мінську обговорювалося питання військового бюджету. Чи торкалися ви проблеми фінансування Чорноморського флоту? Чи буде Україна до прийняття політичного рішення й надалі сама фінансувати Чорноморський флот і чи братиме вона участь у фінансуванні трьох флотів колишнього СРСР як стратегічних ланцюгів?

Президент. Я хочу вам зразу ж відповісти, щоб ви точно зрозуміли це питання. Поки що не йшлося про утворення єдиного бюджету. Йшлося про те, що кожна держава, особливо з тих, які не підтримують концепцію єдиних збройних сил, має свою специфіку. Ми, наприклад, записали: Україна фінансує свою долю в стратегічних збройних силах, розташованих на території нашої держави. А всі інші українські збройні сили фінансуються, ясна річ, з бюджету України. Я хотів би тільки, щоб ви точно зрозуміли слово «фінансування». Фінансування — це не тільки харчі, це не тільки одяг. Це зброя. Це забезпечення технікою, пальним тощо. Нині важко сказати, що Україна фінансує свої збройні сили. Вона утримує їх: платить гроші, забезпечує житлом, харчами. А що стосується військової техніки і зброї, цього Україна не робить. І вона не може цього зробити. В неї нема таких можливостей.

А про флоти питання не порушувалось, як загалом не йшлося про частини збройних сил. Йшлося про принципи. Ці принципи нам удалося до кінця узгодити. Питання флоту перенесли на 20 березня в Київ.

Владимир КУВШАНСКИЙ. «Красная звезда». Уважаемый Леонид Макарович, как известно, 20-го марта в Киеве соберутся главы СНГ. Как бы вы оценили ее, что вы ждете от этой встречи в Киеве, и насколько весомой будет эта корзинка украинских военных вопросов? И второе. В каком состоянии сегодня вы оставили проблему Черноморского флота в Минске, какую черту подвели перед тем, как перенести эту проблему в Киев?

Президент. Питання Чорноморського флоту у Мінську загалом не обговорювалось, бо утворена в Москві 16 січня цього року українсько-російська комісія, якій було доручено внести відповідні документи щодо Чорноморського флоту, не подала їх. Ми не мали змоги обговорити це питання. Воно перенесено на березень до Києва. Також до Києва перенесена ще ціла низка військових документів, скажімо, про статус правління, статус військового управління військами, про бюджет тощо. Але в Мінську вирішили такі дуже важливі питання, як соціальний захист військовослужбовців і матеріально-технічне, військове забезпечення збройних сил. Ці два питання сьогодні надзвичайно актуальні, підкреслюю, надзвичайно актуальні. Вони стосуються життя офіцерів, їх сімей, життя військових частин, їх життєздатності. Ці два питання ми в Мінську вирішили.

Олександр ЧЕРНЕНКО, «Україна молода».

У мене до вас два запитання, Леоніде Макаровичу! Запитання перше. Надання кримським татарам втраченого статусу може стати стабілізуючим фактором на всьому півдні України. Загальновідомо, що Туреччина згодилася надати матеріальну допомогу при розквартируванні кримських татар на їх споконвічній території. Запитання таке. Чи збираєтесь ви прийняти цю допомогу? Це запитання перше.

(Закінчення на 6-й стор.).

УКРАЇНА СПІВПРАЦЮВАТИМЕ З УСІМА ДЕРЖАВАМИ

(Закінчення. Початок на 4—5-й стор.).

Президент. Я ні в якому разі не пов'язую політичні питання з допомогою. Право на повернення на свої землі мають всі депортовані народи. Не тільки кримські татари, а й німці й усі інші. І тому, якщо ми рахуватимемо, хто нам більше дасть, того повернемо, а не дасть — не повернемо, це вже буде не політика, а є торги. Торги тут не можливі. Я ніколи не погоджусь з тим, що треба надати якісь переваги або пільги кримським татарам для того, щоб одержати допомогу від Туреччини, або дати пільги німцям, щоб одержати допомогу з Німеччини. Все має вирішуватись на чіткій, правовій демократичній і нормативній основі, на політичних принципах і висновках наших держав, і саме цим ми маємо керуватися.

Друге запитання, якщо можна. В кулуарах Руху ходять чутки про те, що ви збираєтесь твердо спертися в своїй політиці на цю організацію. Чи правда це?

Президент. Я в своїй політиці, і в економічній, і в державнотворчій, спиратимуся на всі прогресивні сили, які є на Україні. Однак, не все це мені вдасться з двох причин. По-перше, я не можу спиратись на ті сили, політика яких не співпадає з моєю концепцією. І з другого боку, ті сили не можуть підтримати мене тоді, коли моя політика не співпадає з їхньою політикою. У даному разі Рух, на мою думку, може стати тією організацією, яка об'єднає навколо себе прогресивні демократичні сили. Саме Рух. Для Руху також виникає цілий ряд проблем. Мова йде не про підтримку лише, скажімо, дій Президента. Мова іде про підтримку народу України. Якщо сьогодні народ України проголосував 1 грудня за незалежність, Президент виступає за незалежність і відстоює її, то що, Рух має іншу мету? Ні. Значить, якщо він хоче стати, як дехто заявляє, скажімо той же В'ячеслав Максимович, в опозицію до Президента, то він має визначити свою іншу політику. Значить він тоді що, проти незалежності? Він не може цього сказати. Він може критикувати форми і методи роботи Президента, а це не є опозиція. Опозиція — це інша політична мета. А якщо ми з Рухом, і не тільки з Рухом, а й з усіма прогресивними силами маємо одну політичну мету — відвоювати і забезпечити незалежність України, розбудувати Українську державу — то що тоді хочуть ті сили в Русі, які мають опозицію до Президента? Вони що, хочуть повернутись до інших часів? Я в це не можу повірити. Значить для них є дуже велика проблема. Вони мають точно визначити свою позицію. Тому я і підтримую тих в Русі, які хочуть, щоб це була загальнодемократична, громадсько-політична організація. Щоб це не була партія з якимись вузькими цілями, а щоб це було крило, яке бере під себе всі прогресивні сили, які виступають за незалежну Україну.

Олександр ЗОРКА, «Вечірній Київ». Шановний Леоніде Макаровичу, хочу звернути увагу на ще одну чорноморську проблему. А саме на те становище, в якому перебуває сьогодні наш торговий флот. Про нього ми поки що мовчимо. Але ні для кого не секрет, що найбільшим боржником нашої нової компанії Укрморфлот є якраз російська. Цей борг становить велику суму інвалюти, якої у нас так не вистачає. У мене є два питання — політичне й економічне: чи не перетвориться з часом проблема з Чорноморським торговим флотом у предмет шантажу, як це було з Чорноморським військовим флотом з боку Росії? Відкидаючи принципове розв'язання деяких економічних питань з Росією аж на 20 березня, а раніше ми цього не зробимо, я так розумію, чи не відкриваємо ми дорогу до того, що протягом місяця хтось подібним чином хазяйнуватиме і на Чорноморському торговому флоті?

Президент. Угода з Росією, що буде підписана ближчими днями, не стосується розподілу майна. Раніше ніж 20-го це питання обговорюватись не буде, бо йдеться не тільки про Росію і Україну. Ми вважаємо, що всі республіки, які існували на території колишнього Союзу, мають однакове право на майно, на його розподіл. А угода, про яку ви ведете мову, не охоплює проблем майна, а тільки проблеми економічних відносин на 1992 рік. Не більше, не менше.

А чи може стати проблема флоту предметом шантажу? Ми часто вживаємо поняття Росія і Україна. В Росії, як і за часів Шевченка, так і нині є різні сили і різні партії, різні рухи. Одні є демократичними і підтримують інтереси демократії, інші не є такими. Скажімо, я не чув останнім часом від Президента Росії якихось заяв щодо територій. Це питання обговорює Верховна Рада Росії і там теж чути різні голоси. Нам слід точніше говорити про певні сили в Росії і певні сили в Україні, щоб не ображати в цілому держави, їхні народи. Я не думаю, що в Курській області, в селах, що межують з селами Харківської області, ставлять питання про Крим. Їх цікавить нормальна взаємодія між народами. Ми маємо зрозуміти в широкому геополітичному, геостратегічному плані: Україні і Росії жити сусідами. Відносини між ними мають базуватися на основі історії, факту історії, та сьогоднішнього дня. Вони не можуть бути конфронтаційними, інакше це було б великою бідою для народів і Росії, і України. Це ми маємо розуміти, бо в народі, в його глибинах, я переконаний, не має того, що є на поверхні політики різних сил, які завжди, на відміну від глибоких верств народу, спекулюють на якихось проблемах для того, щоб завоювати чиїсь позиції. Це треба також мати на увазі. І ми маємо керуватися саме тим, що є у глибині, у нашому геополітичному напрямку розвитку України і Росії. Я переконаний в тому, що демократичні сили в Росії стануть на бік справді рівноправного, рівного розв'язання всіх питань. Ми можемо і будемо жити як дві великі рівноправні держави — Росія і Україна.

Дмитро ОБЯК, прес-служба товариства «Україна»:

— Шановний Президенте! Нині політики кажуть, що у нас є п'ять політичних формувань, що відбувається об'єднання малих партій у великі об'єднання. Вас, взагалі-то, відносять не до Руху, а до партії влади. Як ви ставитесь до цього? І ще одне запитання. Що далі буде з купонами? Коли їх запроваджували, то курс був 1 до 10, нині — 1 до 1.

Президент. Коли б я вам задав зустрічне запитання, що ви, скажімо, розумієте під партією влади?

Д. Обяк. Я так думаю, що це структури, якими може керувати Президент.

Президент. Бачте, якщо один, навіть дуже поважний народний депутат, сказав в ефір таке формулювання «партія влади», то це вже є дійсно партія? Я не знаю таких партій влади, є партія, яка вийшла на вибори і перемогла, стала правлячою. І на Заході є такі партії. Республіканська, демократична. Тут раптом виникає якась філософська категорія «партія влади». Що хочеш можна туди дописать. Якщо людина при владі, то вона вже в партії влади. Якщо перерахувати всі урядові структури, всіх інструкторів, консультантів, помічників, референтів, які є в уряді, то це є партія влади, як розуміти? Тобто коли немає точного формулювання, коли, як кажуть, з пилу, з жару кидають народні якісь філософські сентенції, які не мають навіть пояснення, то я просив би вас до них ставитись з певною обережністю, або ж, скажімо, відповідно аналізувати. Я не критикую вас, я і сам не знаю, що це таке за партія влади, тому я вам задав це питання.

А що стосується купонів, то я думаю, що без них ми просто не обійдемось ближчим часом. Купон стане основною розрахунковою одиницею. Я чогось думаю, що буде єдиний вихід для нас. Я не маю точних аргументів, документів, на які б міг послатися, але знову ж таки відчуття і аналіз ситуації, яка складається в інших державах, дають мені право зробити такий висновок, що ми прийдемо до об'єктивної необхідності ввести купон як єдину в Україні розрахункову і платіжну одиницю. Тобто купон буде виконува функції грошей на певн час. Це може бути з багатьох наших внутрішніх і зовнішніх причин.

Посольство Республіки Польща, Михайло БУЗЕМБЛО.

Шановний пане Президенте, у зв'язку з вашим майбутнім візитом у Польщу маю таке запитання: чи передбачаються також розмови про економічне співробітництво між Україною та Польщею? Якщо так, то з якими конкретними пропозиціями у найважливіших сферах економічної діяльності маєте мір звернутися до польс сторони?

Президент. Так, ми нині працюємо над пакетом пропозицій щодо нашого економічного співробітництва. Я вважаю, що інтереси Польщі і України в таких галузях, скажімо, як сільське господ, переробка його продукції, обмін продукцією, легка промисловість, — всі питання пов'язані з обслуговуванням населення, я тільки їх називаю поки що. хоча можуть бути і інші питання, що становлять дуже широкий спектр обговорення. Безсумнівно, ми домовимося з багатьох проблем з польським урядом.

Я радий подякувати вам за зустріч і сказати, що ми надалі практикуватимемо такі зустрічі з журналістами.

Життя Рад

ЧЕТВЕРТИЙ ГОЛОВА

Після прийому в міськвиконкомі вчителька Херсонської школи № 6 Любов Лисенко перебралася ночувати в клас, розстеливши матрац на стільцях, а потім оголосила голодування. Що штовхнуло педагога на таку крайність?

Іду на прийом до голови Херсонського міськвиконкому Олега Швидкого. Біля дверей — стовпотворіння, знервовані люди. До голодування ці прохачі, видно, ще не дозріли, бо вірять у магічну силу «керівного» кабінету.

— Не плутайте бюрократа з демократом, — каже присутнім пенсіонерка Л. Покладова. — Цей мер пройшов Чорнобиль, людей розуміє, вміє вислухати, поспівчувати.

А мені подумалося: якась чорна аура заважає Швидкому швидше набрати обертів у роботі, хоча старання йому не позичати. Просто докучають скарги, які з'явилися не рік і не два тому, а ще за його попередників: Олександра Вербицького, Миколи Калінічева, Валентина Щербини, котрі головували в останнє десятиріччя. Тепер вони на інших посадах — хто вищий, хто нижчий, але їхні тіні витають у цьому приміщенні, ховаються в пожовтілих паперах.

Ось і сьогодні вони нагадали про себе, коли ввійшов до кабінету інвалід П. Гуц. Павло Юхимович просить нового мера забезпечити нарешті питною водою мешканців деяких квартир по вулицях Гагаріна, Московській. Страждають люди вже 12 років, про що свого часу писали місцева й колишня союзна преса. Тодішній голова обіцяв допомогти у 1987 році. Міськвиконком прийняв рішення щодо спорудження установки для підкачування води до будинків, у яких вона не доходить до верхніх поверхів, і запевнив: питимете водицю. Але нічого не змінилося, крім, ясна річ, самих мерів.

Прикрий комунальний недогляд. Забігаючи наперед, скажу, що невдовзі воду людям дали. Але чому колишні голови не довели діла до кінця? Відповідь напрошується така: попередники Швидкого здебільшого латали дірки у складному міському господарстві, часто діяли непослідовно і безсистемно. У спадщину вони передали напівзруйновану водоканалізаційну мережу. 138 міських артезіанських свердловин експлуатуються в нещадному режимі, але води місту не вистачає. А ось промислові підприємства щедро використовують питну воду на виробничі потреби з більш як півтораста власних свердловин.

— Покладемо цьому край, — каже Олег Володимирович. — Після ретельного вивчення становища «зайві» джерела води закриємо. Вже відремонтували кілька насосних станцій, купили 30 глибинних насосів, реконструювали кілометри мережі...

Знову вдаються до пожежних заходів? Ні, названі факти — «цеглинки» створеної у Херсоні концепції управління містом. Відбувається переорієнтація демократично обраної Ради, її виконавчого органу з переважно оперативно-функціональної діяльності на програмно-цільову. Управлінська модель Херсона передбачає поліпшення якості життя людей, усунення негативних тенденцій у господарській сфері, активізацію саморозвитку міста, впровадження ринкових відносин, залучення інвестицій, розвиток сучасної транспортної інфраструктури... При дефіциті бюджету доводиться ламати голову, як послідовно, крок за кроком, розв'язувати застарілі вузли. Лише у черзі на житло 37 тисяч херсонців, 60 відсотків усіх звертань до міськвиконкому стосуються житлових питань. Та, квартиру з кишені не витягнеш. Тим більше, що руйнуються будинки в старих кварталах Херсона.

Чимдалі більше залучаються до вирішення житлової проблеми малі підприємства, кооперативи на паях. Починається справжній бум індивідуального будівництва. Наприклад, кілька підприємців і організацій виділили значні кошти для створення нового житломасиву «Янтарний», де виросте більш як 750 будинків, причому разом з магазином, школою. У Херсоні народився метод поквартальної реконструкції старого житлового фонду, підхоплений в інших регіонах України. Його суть: вести реконструкцію будівель у цілих кварталах з одночасним спорудженням прибудов, вставок до старих будинків, зводити нові, що дозволяє організувати своєрідний конвеєр переселення людей у нормальні приміщення. Надіятися лише на масове нове будівництво нині ризиковано.

Демократія формує новий стиль роботи. Четвертий голова міськвиконкому працює в інших умовах, ніж його попередники: і підходи сьогодні нетрадиційні, і можливості для успіху треба створювати власноруч, без кивків на тоталітарну систему економіки та командні надбудови «згори». І коли дуже проріжеться «свій» голос, коли міськвиконком доведе добрі починання до логічного завершення, навряд чи захочеться комусь домагатися квартири шляхом голодування...

...До речі, як не було складно, та голова міськвиконкому глибоко пройнявся невлаштованістю побуту пенсіонерки Л. Покладової, котру я зустрів біля дверей його кабінету. Проблеми її, наскільки це можливо, були розв'язані.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Херсон.

«ОБ'ЄДНАННЯ ЗУСИЛЬ, КОНСТРУКТИВНА ПРАЦЯ»

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

Иде перший рік нової незалежної України. Сьогодні, як ніколи, гостро стоїть питання об'єднання зусиль, конструктивної праці. Парламент, на мою думку, має внести вагомий внесок у цю справу.

— І наприкінці — кілька слів про зустріч керівників держав і урядів Співдружності, в якій Ви брали участь.

— На мінській зустрічі 14 лютого ц. р. були представлені делегації всіх країн — учасниць СНД, в якості спостерігача у її роботі брала участь делегація Грузії. Розглянуте широке коло питань військово-політичного, економічного характеру, а також про дотримання принципів співробітництва у рамках Співдружності, повернення культурних та історичних цінностей державам їх походження.

На зустрічі в цілому панувала доброзичлива атмосфера, відбувся інтенсивний, відвертий обмін думками. Я був на двох попередніх нарадах керівників держав і можу сказати, що остання відзначалася конструктивністю підходів, прагненням досягти компромісних рішень. Делегація України в ініціативному порядку порушила ряд проблем, що вимагають подальшого розгляду.

У підсумку зустріч виявилася результативною. Прийнято Декларацію про дотримання принципів співробітництва у рамках СНД. Підписано пакет угод, рішень, протокольних доручень з питань військової сфери, зокрема про статус Стратегічних сил, соціальні і правові гарантії військовослужбовців, звільнених з військової служби. Протокольно дані доручення щодо підготовки блоку угод з військових питань для їх розгляду 20 березня ц. р. Прийнято Заяву керівників держав про узгодження дій у проведенні економічної реформи, підписані угоди про координацію міждержавних відносин в галузі електроенергетики і залізничного транспорту. Вирішено підготувати документ про правонаступництво договорів, всієї власності, державних архівів, боргів і активів колишнього Союзу для розгляду на наступній зустрічі, а також міждержавну угоду про поділ активів і пасивів колишнього Державного банку СРСР. Обговорено і прийнято ряд інших документів.

Так що тепер справа за практичним їх виконанням. Очікується, що наступна зустріч керівників держав Співдружності відбудеться 20 березня ц. р. у Києві.

МИ БУДЕМО «МАВРАМИ», ЯКИХ ЗНИЩАТЬ ПООДИНЦІ...

ОСТАННЄ ІНТЕРВ'Ю НАРОДНОГО ДЕПУТАТА УКРАЇНИ ВАДИМА БОЙКА

Навіть великий «вождь світового пролетаріату», плануючи грандіозну соціальну утопію, не цурався біблейських істин і в одній зі своїх вікопомних робіт, здається, «Чергові завдання Радянської влади», повторив за Великою Книгою: той, хто має очі, не може не бачити. Іншими словами, якщо маєш очі без дефектів, то не можеш не бачити те, що відбувається насправді. А бачиш, то й розповідай, не прибріхуючи і не перекручуючи факти. Як на мене, то це найсвятіша заповідь журналіста, якому врешті-решт дозволили виконувати не «класову функцію», а інформувати. І, що важливо, — говорити правду, адже всі бачать однаково, хай і люди різні.

А згідно із світовим законом протидія дорівнює дії. А як результат — сьогодні триває інформаційна війна. Що буває за неправдивими словесними випадами, й називати словами не хочеться: дуже вже моторошно. Але найголовніше — потім соромно дивитися один одному в очі...

Як запобігти розповзанню неправди — ось про це й розмова із заступником голови Комісії Верховної Ради України з питань гласності і засобів масової інформації народним депутатом Вадимом Бойком. Матеріал вийшов як заповіт народного депутата...

— Вадиме, «Комсомольская правда» за 6 лютого цього року за підписом «Некто Б. Карлов» надрукувала інформацію про те, що ви маєте в своєму розпорядженні «кнопку, здатну відключити телетрансляцію компанії «Останкіно»? То де ця кнопка?

— Я читав ту інформацію в «Комсомолці» і довго сміявся. Але це справді було б смішно, коли б не було надто серйозно. Ця публікація з'явилася після того, як я на прохання голови парламенту І. Плюща провів у Москві переговори з керівництвом телерадіокомпанії «Останкіно». І якщо причиною їх було незадоволення керівництва республіки, Верховної Ради, нашої Комісії необ'єктивністю висвітлення подій в Україні, то підсумки виявилися досить позитивними.

По-перше, ми домовилися, що перший канал ЦТ має бути каналом країн СНД. Бо коли він стане російським, то багато республік просто спробують змінити його статус і, природно, навіть перевести його на інші, місцеві, канали.

По-друге, ми домовилися, що будь-яку інформацію, що не відповідає дійсності, буде розслідувано. З'ясовано причину її появи кожного разу. Ми домовилися, що будемо телефонувати один одному і розставляти крапки над «і». Я на зустрічі з Є. Яковлєвим навів кілька таких прикладів необ'єктивного висвітлення, за одним фактом провели розслідування, винних покарали.

Ситуація нагніталася з обох боків. В нашому парламенті говорили про те, що треба відключити ЦТ, в Москві твердили про «націоналістичні завихрення» в Україні. Я ж хотів переконатися в чесності прагнень керівництва «Останкіно», прийти до якогось спільного знаменника і був радий, що це вдалося. А тут ця стаття в «Комсомолці»...

Я розумію, що з першим телеканалом буде багато проблем, що їх доведеться розв'язувати на найвищому рівні. Але ж ми повинні підготувати грунт для цього, такий статус каналу, щоб його було цікаво дивитися в усіх республіках СНД. У статті в «Комсомолці» з ніг на голову поставили позицію України й мою особисту: мовляв, я сиджу на «червоній кнопці», а Україна знайшла радикальний спосіб позбутися поганих передач. Але що найцікавіше — в дискусіях про долю першого каналу, коли говорили, що треба відключити його як антиукраїнський, я завжди переконував: не треба уподібнюватися страусові, який ховає голову в пісок, і йому таким чином жити чудово. Навіть якщо ці передачі відверто антиукраїнські, ми повинні знати, що вони існують, бачити їх і відповідно реагувати, порівнюючи з тим, що відбувається в нас насправді. Адже вийде так, що ми не знатимемо, що про нас говорять у Москві, а в усій СНД ці передачі дивитимуться.

— А хто ж вам приплів кнопку?

— В інтерв'ю радіо «Свобода» я казав, що сьогодні в Україні є один місцевий канал ТБ і фактично два іноземні, бо СНД — це не держава, а союз держав. Тому сьогодні мова не йде про недоцільність їхнього використання, а про повніше використання цих каналів. А коли мене запитали, чи можна сьогодні відключити центральні канали, я відповів, що технічно, це, певно, можливо. Але відразу ж додав, що до цього нас можуть тільки змусити. В «Комсомолці» просто переставили акценти й подали мої слова, так би мовити, під іншим «соусом». Я взагалі вважаю, що тільки в чесному змаганні журналістів визначається істина.

— І, мабуть, тільки за умови дотримання журналістської етики?

— Безперечно. Такі інформації, як у «Комсомолці», залишають важке відчуття щодо порядності журналістів. Коли я вчився на журфаці, в нас був курс «Методи контрпропаганди». Нас учили, як, не слухаючи «ворожі голоси», не читаючи антирадянські західні газети, давати їм відсіч.

Певно, цей досвід використала «Комсомолка». Не розуміючи жодного слова українською і посилаючись на маловідоме агентство «Харків-Новини», вона зле і некрасиво висловилася і щодо моєї думки, і на адресу колег з Українського ТБ.

— Але ж ми теж ставимося до нашого ТБ не зовсім лояльно...

— Правильно. Наші нечисленні телекритики цілком справедливо критикують його. Але ж не можна так, по-барськи: був я, мовляв, там, бачив, важкий випадок, ви знаєте. Це, звичайно, весело читати, але було б набагато цікавіше, коли б той же «Некто Б. Карлов» розглянув таку проблему. Сьогодні в Україні вже працюють (і навіть йдеться про поширення мовлення в місцях компактного проживання росіян) два російські телеканали, кілька програм російського радіо. То чому б російським журналістам не підтримати українських колег і не поставити питання про доцільність транслювання Українського ТБ у Москві, як це відбувається із Санкт-Петербурзьким? Або українського радіомовлення в місцях компактного проживання російських українців.

— У тій же Москві їх понад 400 тисяч...

— Саме так. А по всій Росії їх мільйони. Це був би справедливий обмін програмами. І якщо в ТБ є певні проблеми з ретрансляторами, то з радіопередатчиками Україна невдовзі могла б допомогти й технічно. Наступного року в Україні у Верхньодніпровську почнеться серійний випуск таких засобів. Це не проблема, але сьогоднішні можливості України стикаються з опором у Росії.

Сьогодні ми, журналісти, тільки тоді можемо вважати себе колегами і бути чесними, якщо будемо чесними до кінця. А коли ми офіційно говоритимемо красиві слова, а неофіційно триматимемо камінь за пазухою, то нічого не вийде. Якщо ми не станемо друзями по-справжньому, українські, російські, журналісти з інших республік, якщо не об'єднаємося, щоб запобігти сповзанню суспільства до катастрофи, то ми не будемо журналістами. Ми станемо тим «мавром», який зробить свою справу сьогодні, а завтра його знищать за явною непотрібністю. Я десь читав, що держсекретар Росії Г. Бурбуліс сказав таке: в перехідний період засоби масової інформації Росії мають бути під контролем. То чи не перебуває ця преса вже сьогодні під контролем? Чи не свідченням цього є публікація в «Комсомолці».

А взагалі-то сьогодні політики ділять шкіру не вбитого ведмедя. А журналісти, публікуючи неправдиву інформацію, тільки допомагають їм у цьому.

— Але ж такі випадки є й в Україні...

— На жаль, це так. Тому, якщо це триватиме й надалі, ми можемо довести ситуацію до безмежжя. Адже ми формуємо громадську свідомість. Політики відповідатимуть за свої конкретні прорахунки, ми ж несемо відповідальність за все, що відбувається навкруги. Наприклад, довільним роздмухуванням «кримського питання» сьогодні в Криму скористалися тільки ті сили, проти яких боролися демократичні журналісти і України, і Росії. А саме — комуністична мафія, колишні партійні структури, які там не зникли, а одержали реальний шанс залишитися біля влади і зберегти там «комуністичний заповідник»: Крим — ні Україні, ні Росії, а самостійна держава. Це буде якщо не відверто червоний, то «багровий» острів албанського типу. Аксьоновський капіталістичний «Острів Крим» поміняється місцями з демократичними державами (я в це вірю) СНД. Ми будемо демократичними, а в Криму... Журналістові, як, певно, нікому іншому, треба ставити перед собою запитання: кому це вигідно?

— А що ви робитимете з публікацією в «Комсомолці»?

— Я нещодавно був у Москві і як член одного з міжнародних фондів вручав золоту медаль «Людина року» моїй колезі Тетяні Митковій. Мені це було приємно, бо я ніколи не відчував неприязні до російських колег. І хотів би відчути таке ж ставлення і до українських журналістів.

А до суду на «Комсомольскую правду» позивати не буду. Якщо я робитиму це з кожного приводу неправдивої інформації про мене, то в мене не вистачить часу ні на журналістську, ні на депутатську діяльність. Можливо, як гуманітарну допомогу надішлю в «Комсомолку» кілька українсько-російських словників, щоб, коли виникне потреба, вони досить правильно перекладали мої слова. Та й знання ще однієї мови, мови Великого Кобзаря, їм, певно, не завадить.

**Володимир СКАЧКО,
парламентський кореспондент «Голосу України».**

ЧАС ВИБОРУ

Звернення до жителів Кримської АРСР та України

Шановні співвітчизники! Так склалося, що Крим стає черговою «гарячою точкою» на карті колишнього СРСР. Політична нестабільність на півострові неухильно просувається до критичної позначки, і це здатне викликати непередбачувані наслідки.

Розбіжності між Україною та Росією з приводу Чорноморського флоту, неоголошена економічна війна і територіальні суперечності сфокусовані на нашій автономній республіці, гранично політизували суспільство, викликали сум'яття в умах і душах людей, вихлюпнули на поверхню авантюристів від політики з їхніми небезпечними гаслами й закликами. Триває збір підписів на користь проведення Всекримського референдуму, який за задумом його ініціаторів має відповісти на запитання: бути чи не бути Криму незалежною державою, тобто це питання відверто сформульовано в руслі перекроювання кордонів, а коли просто дивитися правді в очі — це вихід зі складу України, підсумок перегляду існуючих кордонів.

Розцінюючи референдум як вищу форму волевиявлення народу, усвідомлюємо те, що в умовах шаленого зниження рівня життя людей, невпевненості в завтрашньому дні, величезної соціальної напруженості він є двогострою зброєю. Підкоряючись не голосу розуму, а емоціям, можна зробити неправильний крок, згубні наслідки якого позначаться на наших дітях й онуках.

Потрібні тверезий аналіз і холодна розсудливість, перш ніж прийняти те чи інше рішення.

Близько 90 відсотків усіх поставок у Крим зав'язано на Україні. Це електроенергія, дніпровська вода, паливо, природні ресурси, сільгосппродукція, нарешті наука та багато іншого, без чого не уявляється наша кримська економіка сьогодні і далеко-далеко на завтра.

Характерно, що лідери Республіканського руху Криму (в особі Ю. Мєшкова) досі не винесли на суд людей конкретні економічні викладки, які б довели, що ми зможемо існувати цілком самостійно, і не тому що вони не можуть того зробити, а тому, що це просто авантюризм.

Нам кажуть про необхідність докорінної реорганізації сільського і всього народного господарства, щоб менше залежати від імпорту, та «забувають» додати, що на це потрібні роки й роки, пов'язані із стражданнями і поневіряннями співвітчизників, які й нині часом не знають, як звести кінці з кінцями.

Минули часи, коли «сепаратистів» «переконували» з допомогою економічної блокади. Але тепер перекривати крани, ставити заслони ніхто не буде.

Просто з Кримом зажадають розрахунку за постачання продукції як незалежної держави з незалежною державою, причому за світовими цінами і в валюті, якої в нас просто немає. Її не дадуть і «клоповники» на Південному березі Криму, бо туди треба ще вкласти чималі гроші, щоб вітчизняні та зарубіжні ділки розплачувалися за свій відпочинок та лікування доларами й фунтами стерлінгів.

Можна в одну мить розірвати економічні зв'язки, але як довго і з якими труднощами доведеться їх відновлювати. Переконливий доказ тому — ті ж Росія й Україна. За непродуманість дій і політичні амбіції їхніх лідерів розплачуються вже сьогодні прості люди (ті ж українці й росіяни), котрим нічим зігріти дім, нічим скопати й засіяти поле.

Хотілося б нагадати всім, що історія Росії та України не починається з 1954 року, та й не завжди пошук істини в діях минулого (особливо, коли мова йде про територіальні проблеми) веде до миру й злагоди, слугує конструктивною дорогою в майбутнє. Крим став частиною України в рамках тих політико-правових структур, процедур і реалій, які на той час мали місце в колишньому Союзі РСР, але це навмисно лідери РДК не приймають за дійсність.

У політичній сфері похапцем народжена держава, а по суті навіть банальна республіка, стає вигідною для партійно-мафіозних структур, що ховаються в затінку, котрі, найвірогідніше, мріють одержати реванш після поразки в серпні 1991 року. Щоб знову панувати, придушувати, викорінювати. Це їхні гроші вкладаються сьогодні у референдум, їхні кошти відпрацьовують новоявлені лідери «Острова Крим». Особливу небезпеку становить політична нестабільність для міжнаціональних відносин і на півострові Крим — українців, росіян, татар, вірмен, болгар та інших, які віками жили в дружбі та взаємній повазі на цій багатостраждальній землі. Але, на жаль, отруйні бацили міжнаціонального розбрату занесено й до нас. Поки що на побутовому рівні, але вони породжують недовіру й підозру один до одного, провокують оцінювати людину не за людськими якостями, а за національною належністю.

Природне тяжіння росіян до Росії, як цілком нормальні симпатії українців до України, котрі душею і тілом вросли у Крим. І це нормально, інакше не повинно бути. Зрозуміле бажання і тих і інших відродити своє національне обличчя, розвивати свою культуру і мову. Але все це разом узяте ніколи не слугувало перешкодою багатовіковому братерству. Завжди за дружнім застіллям одна за одною звучали російські й українські пісні.

Нам відразливий націоналізм, від кого б він не виходив.

Російські кримчани бояться залишитися в ізоляції від Росії, українські кримчани — від України, але ж ми — діти Київської Русі. Історична спільність радянських людей — не пуста вигадка з підручників застійних років. Правда полягає в тому, що спільність ця налічує не 70 років Радянської влади, а цілі тисячоліття, і складалася вона задовго до 1917 року. То невже рубатимемо по живому? Час розкидати каміння і час збирати. Перше відбувається на наших з вами очах, але вірю, що це не довго. Настане час збирати каміння. В України та Росії один шлях, одна доля, велич однієї примножуватиметься величчю іншої.

Може так статися, що кримчан, в тому числі й моїх виборців, буде втягнуто в черговий, нікому не потрібний референдум, і я не маю права нав'язувати свою волю, але одне прошу пам'ятати: наскільки велика вага вибору, настільки велика ціна помилки.

Право вибору надано кожному, в тому числі й мені, але сьогодні можу твердо заявити: я не візьму на себе рішення такого, щоб забруднити руки кров'ю міжнаціональної війни; Крим — автономна республіка, і дай Бог їй розвитку на благо кримчан і всієї України.

Анатолій ГАВРИЛОВ,
народний депутат України та Кримської АРСР.

Спорт

Олімпіада, Альбервіль

У КОЖНИХ ІГОР — ВЛАСНІ ГЕРОЇ

На позавчорашній день об'єднана команда в своєму активі мала сім золотих медалей. І три з них були на рахунку Любові Єгорової. Безумовно, ця спортсменка, як і 16-річний фінський стрибун з трампліна Тоні Німінен, який виграв дві золоті медалі, увійдуть до числа героїв Олімпіади в Альбервілі.

А третю свою вищу нагороду Єгорова здобула разом із подругами по команді: Оленою Вяльбе, Раїсою Сметаніною та Ларисою Лазутіною в лижній естафеті 4×5 кілометрів.

Чудово виступили і представники танців на льоду Об'єднаної команди. Московські дуети Марина Климова — Сергій Пономаренко та Майя Усова — Олександр Жулін подарували глядачам справжній спектакль, показавши відповідно перший і третій результати. Четверте місце вибороли одесити Оксана Грищук та Євген Платов, яких московські коментатори, не кліпнувши оком, назвали своїми земляками. Так, Грищук і Платов останнім часом тренуються в Москві. То й що?.. Сьогодні багато європейських фігуристів, приміром, студіюються в приватних школах США та Канади Але залишаються громадянами своїх держав...

Ще одну золоту медаль команді Німеччини, яка є лідером у загальному заліку, принесла ковзанярка Гунда Німанн на дистанції п'ять кілометрів.

Учора на Олімпіаді розігрувалися п'ять комплектів нагород. Зокрема, в естафеті лижників 4×10 км найкращою стала команда Норвегії.

Віктор ҐЕНЧУК.

ХТО ПОДБАЄ ПРО СПОРТ

Кабінет міністрів України прийняв постанову про впорядкування фінансування та матеріального забезпечення в галузі спорту. Намічено створити сприятливі умови для розвитку фізкультури і спорту на Україні, забезпечити відповідний соціальний захист спортсменів, тренерів та інших фахівців в умовах ринкових відносин, підвищити їхню заінтересованість в успішних виступах на міжнародних змаганнях. Мова йде також про впровадження нових форм діяльності в галузі спорту.

Міністерству України у справах молоді та спорту надано право визначити норми витрат власних коштів у карбованцях та валюті на організацію та проведення в Україні світових, європейських та вітчизняних чемпіонатів та кубкових змагань, інших заходів. Міністерство України у справах молоді та спорту формуватиме і утримуватиме штати національних збірних. Трудові відносини між цим відомством і спортсменами, тренерами, іншими фахівцями штатних національних збірних регулюватимуться контрактами, положення про укладення яких розробляється.

Прес-служба
Прем'єр-міністра України.

КУБКОВИЙ МАРАФОН ТРИВАЄ

Як повідомив нашу редакцію заступник голови Федерації футболу України Евген Котельников, відбулося жеребкування пар 1/16 розиграшу Кубка України:

«Полісся» (Житомир) — **«Сталь»** (Алчевськ), **«Вагонобудівник»** (Стаханов) — **«Автомобіліст»** (Суми), **«Зоря»** (Луганськ) — **«Скала»** (Стрий), **«Кривбас»** (Кривий Ріг) — **«Ворскла»** (Полтава), **«Торпедо»** (Запоріжжя) — **СКА** (Одеса), **«Нафтовик»** (Охтирка) — **«Поліграфтехніка»** (Олександрія), **«Кристал»** (Чортків) — **«Шахтар»** (Павлоград), **«Карпати»** (Львів) — **«Дніпро»** (Черкаси), **«Буковина»** (Чернівці) — **«Новатор»** (Маріуполь).

Ігровий день — 23 лютого. Втім, можливі перенесення окремих матчів.

НА ЗНІМКУ: стовпи оборони київського «Динамо» Сергій Заєць та переможець референдуму нашої газети, найкращий футболіст України-91 Ахрік Цвейба.

Фото Миколи БОЧКА.

Позивні футбольної весни

У «МЕТАЛІСТІ» СПОДІВАЮТЬСЯ НА МОЛОДЬ

— Як проходять тренувальні будні харківського «Металіста»? — запитав його головного тренера Леоніда Ткаченка.

— З початку грудня ми вже двічі виїздили на Чорноморське узбережжя Кавказу, де за давньою традицією розпочинаємо підготовку до сезону. В основному працювали над посиленням та вдосконаленням фізичних кондицій гравців. Провели на півдні й кілька товариських матчів.

— Без традиційного «кадрового» запитання нам не обійтись...

— Ми сподіваємося, що обличчя «Металіста» у всеукраїнському чемпіонаті визначатимуть гравці, з якими клуб пов'язує своє майбутнє і які самі бажають приносити користь колективові. Коли ж такого бажання футболістові бракує — нікого силоміць не тримаємо.

Група досвідчених футболістів виявила готовність спробувати себе за кордоном. У Польщі тепер перебувають Колоколов і Деревинський. Очевидно, до цієї країни вирушить і Тарасов. Медвідь запропонував свої послуги словацькому клубу «Татран» (Пряшів).

Подався до Одеси Яблонський. Хоча, гадаю, й керівники «Чорноморця» схильні до того, що всі спірні питання, які виникають під час міжсезоння, слід вирішувати, спираючись на футбольні закони. Саченко встиг побувати в закордонному турне, але в складі московського «Торпедо». Шулятицький повернувся до Івано-Франківська. Синицького відпустили до львівських «Карпат».

Поповнився «Металіст» кількома молодими футболістами. Сподіваюся, що вже в першому національному чемпіонаті України про них почують уболівальники.

— А чи підтримуєте дружбу з командою французького міста Авіньона?

— Так. Останній етап підготовки до чемпіонату нашої держави проведемо саме на французькій землі. Навіть не сумніваємося, що умови будуть найкращі. От тільки б погода не підвела...

Інтерв'ю взяв
Володимир АНДРІЄВСЬКИЙ.

Харків.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Баскетбол. Чемпіонат України. Чоловіки. МКІ (Миколаїв) — «Вулкан» (Дніпропетровськ) — 134:92, 115:87, «Спартак» (Луганськ) — «Будівельник» (Київ) — 76:91, 87:82, СКА (Київ) — «Будівельник» (Харків) — 123:98, 87:92, «Іліташ» (Донецьк) — БСКД (Дніпропетровськ) — 88:67, 98:78. **Жінки.** «Сталь» (Дніпропетровськ) — СКІФ (Київ) — 88:69, 71:66, Медім (Донецьк) — «Львівміськбуд» (Львів) — 75:77, 102:80.

МІНСЬК. 14 ЛЮТОГО. КРОКИ НЕЗАЛЕЖНИХ

Скидати пута залежності важко. Йдеться не тільки про волю свою, президентську, а передусім про волю державну. ...м, без першої неможлива друга. Треба бути і титаном, і стоїком, і... фінансистом. А головне — політиком.

Хочете жарт про Президента!

Виходить з машини Президент. А надворі — дощ. Над Президентом розкривають парасольку. А він і каже: «Не треба, я так між краплями пройду і сухим буду».

Впізнаєте! Ось так.

Леонідові Кравчуку легше — він не палить. Не має й цієї залежності. А навкруги так димно... Так багатослівно. А в словах цих наша історія. Нехай в ній буде якнайменше помилок.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Експрес-новини

Держсекретар США Бейкер зустрівся з міністром закордонних справ Росії Козиревим з метою обговорити питання про російські й американські ініціативи з радикального скорочення стратегічних ядерних озброєнь і систем стратегічної оборони. Росія прийняла пропозицію США побудувати сховища для плутонію й забезпечити спеціальні контейнери та залізничні вагони для транспортування ядерних матеріалів до місць їх знищення.

• • •

Міністр закордонних справ Канади Макдугал оголосила про подання Канадою Киргизстанові, Білорусії й Молдові нового пакета допомоги на суму 1 мільйон 700 тисяч доларів. Ці фонди канадський Червоний хрест використає для закупівлі ліків дітям, вагітним жінкам та громадянам похилого віку.

• • •

Прем'єр-міністр Польщі Ольшевський поінформував про пом'якшення жорсткого курсу реформ, які тривають уже два роки. Втім, метою уряду, підкреслив він, залишається якомога швидкий перехід до ринкової економіки. План Ольшевського передбачає збільшення дотацій нерентабельним підприємствам і відновлення гарантованих розцінок на сільськогосподарську продукцію.

• • •

Ізраїльські сили безпеки заарештували двох членів палестинської делегації на близькосхідних мирних переговорах, черговий раунд яких має розпочатися наступного тижня у Вашингтоні. Представник ізраїльських збройних сил вказав, що заарештовані перебувають під вартою згідно з законом, який дозволяє утримувати за підозрою в ув'язненні без суду протягом півроку, не пояснюючи причини арешту.

• • •

Президент Куби Кастро звинуватив США у використанні імміграційної політики як засобу дестабілізації проти його країни. На думку кубинського лідера, Вашингтон лицемірить, відмовляючи у в'їзді гаїтянським біженцям, але надаючи політичний притулок, за його висловом, злочинцям і вбивцям, котрі тікають з Куби. Закон країни дозволяє громадянам віком понад 20 років виїздити з країни, заявив Кастро, за винятком осіб, що їх розшукує поліція, та тих, що мають секретну інформацію.

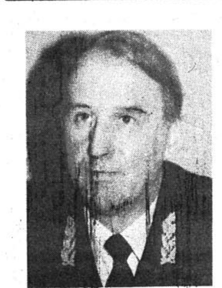
• • •

ЄС висловило глибоку занепокоєність порушенням прав грецької меншини в Албанії. Згідно з заявою наради міністрів закордонних справ країн Співтовариства албанські власті мають вжити заходів щодо відновлення порядку. За повідомленнями, албанці здійснили низку нападів на осіб грецької національності, а також на магазин та видання політичних партій, які належать грецькій меншині в албанському порті Саранде. Приводом для цих нападів було, буцімто, погане ставлення до албанських біженців у Греції.

НАВІЩО НАМ БЕРЕГ ТУРЕЦЬКИЙ?..

Актуальне інтерв'ю

Таке риторичне запитання виникло, мабуть, у багатьох читачів, які з'їздили або збираються в подорож за кордон залізницею. Роз'яснює ситуацію заступник начальника пасажирської служби Південно-Західної залізниці В. СЕДЛЯР.

— Який статус нині має ваша організація?

— Її створено постановою Кабінету міністрів України, згідно з якою Укрзалізниці належить тепер уся власність колишнього МШС СРСР, що знаходиться на нашій території. Вона має координувати роботу шести залізниць України, розробляти єдину для них політику тарифів, тримати зв'язок із зарубіжними партнерами, у тому числі із залізницями колишнього Союзу.

— Кілька слів щодо зміни тарифів.

— З 2 січня у різних державах СНД тарифи збільшилися не однаково. В Росії — удвічі, Казахстані й Білорусі — в 3,7 раза, в Україні — втричі. Пізніше, правда, вони стали однаковими — втричі більшими. Втім, навіть такі зміни не зробили пасажирські перевезення рентабельними. За підрахунками, їх треба підвищити у 7—8 разів.

Тарифи на закордонні квитки, звичайно, вищі за внутрішні. Бо плата за проїзд іноземними територіями встановлюється відповідними структурами тих держав. За частину квитка треба тепер платити ВКВ, але за браком досвіду розрахунки тимчасово ведуться тільки в доларах та марках ФРН.

— Чим зумовлено введення валютної складової?

— Перш за все тим, що відношення із зарубіжними залізницями будуються на взаємних розрахунках у ВКВ. Виходячи з того, що пасажиропотік за кордон істотно перевищує потік у зворотньому напрямку, з'явилося негативне сальдо у валютних надходженнях. Торік всі залізниці СРСР заборгували іноземним залізницям 145 мільйонів доларів. Раніше цю різницю нам компенсував уряд СРСР. А тепер дотацій чекати нема звідки. Постало питання: або припинити міжнародні перевезення, або продавати квитки за валюту, хоча подібні розрахунки суперечать правилам... Тоді Укрзалізниця вирішила: продавати квитки з валютною складовою тим, у кого є ВКВ.

— На відміну від Укрзалізниці «Авіалінії України» мають карбованцевий тариф.

— Користування залізницями іноземних держав обходиться набагато дорожче від прольоту в їх повітряному просторі.

— Чи існують знижки пільговим категоріям населення?

— Ні, і не передбачаються, оскільки ці знижки змусять нас самих відшкодувати різницю у валютних розрахунках. Але існують пільгові тарифи. Для дітей, наприклад.

— Яка різниця у вартості квитків, що їх продають в Інтуристі та у звичайних касах?

— Ніякої, бо повсюди існує єдиний міжнародний тариф. Втім, іноземці мають купувати квиток повністю за ВКВ, причому вартість квитка для нас і для іноземця на зарубіжній території однакова. Раніше вони приїздили до нас, як правило, без квитка назад, який купували тут за карбованці, що завдавало нам істотних збитків у розрахунках із закордонними партнерами.

— Із введенням національної валюти що буде з карбованцевою складовою тарифу?

— На мою думку, вона має залишитися карбованцевою, оскільки продаж квитків за купони або за гривни зменшить кількість наших пасажирів. Це станеться, звичайно, за умови відсутності обмінних пунктів, які за короткий час встановити на кожній станції просто неможливо.

Валютна частина, звісно, залишиться, доки національні гроші не будуть конвертованими. Наведу кілька прикладів нині існуючої валютної складової в доларах в один бік: до Пшемисла — 3,3; до Варшави — 11; Бухареста — 19; Будапешта — 49; Берліна — 63 і до Парижа — 186.

— Можна за таких цін чекати на покращення обслуговування?

— Можна, але не сьогодні, коли основні кошти ідуть на ремонт та придбання нових вагонів, догляд за залізницями, взаємні розрахунки.

— Відомо, скільки часу втрачаємо ми, а ви відповідно грошей на перестановку колісних пар на переїздах за кордон.

— Це дійсно так. Особливо, коли в Пшемислі з нас беруть за перестановку у ВКВ. Але в цьому напрямі ведуться пошуки. Існує поїзд італійської розробки «Тальго», конструкція якого дозволяє не зупиняючись, з невеликою швидкістю переходити на іншу ширину колії.

— Де і за яких умов можна купити залізничний квиток за кордон?

— Поки що тільки в центральних залізничних касах та на станціях Київ-Пасажирський і Жмеринка. Організації можуть замовляти або бронювати квитки. Приватним особам, за прикладом центральних кас, в одній з міжнародних кас касир розраховує вартість проїзду в карбованцях і валюті. Останню ви сплачуєте у спеціальну касу, де її перевіряють і видають чек про сплату. Решта розрахунків ведеться в звичайній касі, де заодно перевіряють ваші документи на в'їзд—виїзд. Така процедура, звісно, потребує багато часу. А розроблене обладнання автоматичного продажу квитків «Експрес» треба переробляти з переходом на валютні розрахунки.

— Дякуємо за бесіду.

Інтерв'ю провів Артем **ПРОХОРЕНКО.**

Фото Сергія **КОВАЛЬЧУКА.**

Скрізь — Україна, а в Москві — УРСР...

Звертаємо увагу

Ви знаєте, зовсім не дивно, що деякі сили в Росії ніяк не хочуть зважити на те, що замість звичної «Малоросії» існує незалежна держава, йменння якої Україна.

Коли 1 грудня (див. «ГУ» за 3 грудня 1991 року) стараннями постійного представника України в Росії народного депутата В. Крижанівського в приміщенні постпредства проводили збір підписів на підтримку незалежності України, мені відверто було соромно за антураж, в якому все відбувалося. Постпредство України в Москві і в Росії — то територія України. Туди приходили українці Москви і Підмосков'я, українці, які опинилися в той час у відрядженні, і віддавали свої голоси незалежності Батьківщини. А зустрічали їх у приміщенні з офіційною табличкою про належність якійсь УРСР. У холі, звично випнувшись вухом до шанувальників, бовванів профільбарельєф улюбленого вождя над словами про єдність російських та українських пролетарів, які тільки в тісному єднанні можуть «проломитися» в світле майбутнє. (Куди ми вломилися, відомо...) Синьо-жовтий прапор тоді на постпредстві підняли два українці із Зеленограда, зробивши його з простирадла і своїми руками пофарбувавши і прикрасивши золотавим тризубом з дитячої аплікації. А люди раділи, приходили туди з шампанським і навіть горілочкою, говорили, що й через 20—30 років життя в Москві вони не забули, звідки родом і де їхнє коріння...

Наступного разу, кілька днів тому в Москві я відчув те ж саме. Той же надпис про «Представництво Ради Міністрів УРСР у Москві», жодного прапора на щоглі. Тільки в холі вождя прибрали. Зате вікопомна заповідь про змичку пролетарів залишилася.

А люди до постпредства йдуть і йдуть, хочуть стати громадянами незалежної України...

Постпредство належить Кабінетові Міністрів України, то невже ніхто не може підказати Вітольдові Павловичу Фокіну, що в Москві триває неподобство? Що не можна вимагати поваги до держави, коли сам не поважаєш хоча б її назву, символи, атрибути? Врешті-решт, і посада наших чиновників і в Москві, і в Києві вимагає. Гроші ж платить не УРСР, а Україна.

Володимир СКАНЯ.

Москва — Київ.

P. S. Коли верстався номер, надійшло повідомлення, що після встановлення дипломатичних відносин між Україною і Росією над постпредством нарешті піднято синьо-жовтий державний прапор. Табличка з абревіатурою «УРСР» поки залишається...

ІДЕЯ РЕФЕРЕНДУМУ — ВІДРОДИТИ БІЛОРУСЬ

У сусідів

Із закликом провести референдум щодо розпуску нині діючого парламенту й уряду звернулося до народу республіки керівництво білоруського Народного фронту «Адраджэнне». Мета референдуму — «сприяти побудові незалежної демократичної відродженої Білорусі». Але досягти цього, вважають його ініціатори, неможливо, доки існують старі структури влади, де засіли представники комуністичної номенклатури.

«Дострокові вибори на основі демократичного закону. Створення на засадах багатопартійності професійного парламенту, який обере уряд народного довір'я і зупинить сповзання Білорусі в безодню»,— такі основі вимоги БНФ. Проте не втрачають часу й колишні апаратники. Вони висунули ідею створення руху «Нова Білорусь». Втім, активісти БНФ вважають, що під гаслами консолідації необільшовики намагаються зберегти за собою керівну роль в політичному житті республіки.

Мінськ. **Віктор ХОРОШКО.**

Коротко

Лише близько п'яти відсотків москвичів отримують заробітну плату, яка повністю відповідає вартості споживчого кошика. Це означає, заявив віце-мер російської столиці Лужков, що інші живуть за межею бідності.

* * *

Товариство ветеранів другої світової війни засновано в Кишиневі. Його членами стали колишні військовослужбовці румунської королівської армії, які в 1941—1944 роках воювали на східному фронті проти радянських військ.

* * *

Виробництво золота у зливках для недавно створеного золотого запасу республіки розпочинають в Киргизстані. Зливки виготовлятимуть на підприємстві, яке раніше видобувало й переробляло уран.

* * *

Приклад деяких республік Середньої Азії й Закавказзя, які вже встановили повітряне сполучення з Туреччиною, збирається наслідувати й Татарстан. За словами одного з керівників компанії «Авіалінії Татарстану» Козлова, невдовзі її літаки здійснюватимуть регулярні рейси до Стамбула.

ПЕРШИЙ ПОСОЛ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Посол, звертаючись до Л. Кравчука українською мовою, передає йому документ, підписаний Президентом ФРН Р. Вайцзеккером, який засвідчує найвищі повноваження дипломатичного представника Німеччини.

Президент України приймає грамоту і зичить Хеннеке Графу фон Бассевітцу усього найкращого в його важкій, але необхідній роботі, висловлює сподівання, що українсько-німецькі відносини розвиватимуться дедалі ширше і плідніше, підкреслює важливість факту призначення першого іноземного посла в Україні.

Зі свого боку, посол висловлює надію, що діяльність очолюваного ним дипломатичного представництва прислужиться інтересам народів наших держав.

Першого посла вітають міністр закордонних справ України А. Зленко, керівник Секретаріату Президента М. Хоменко, інші українські службові особи.

Відразу ж після урочистої церемонії — міні-інтерв'ю посла «Голосу України».

— Пане посол, від імені численних читачів нашої газети вітаємо вас зі вступом на посаду. Віднині ви стаєте і дуайєном — главою дипломатичного корпусу, акредитованого в столиці України. Тож що відчуваєте?

— Для мене це великий день, який став найвищою точкою моєї кар'єри. Дворічний досвід роботи в Україні дає мені всі підстави вірити в те, що наша співпраця буде успішною. Мої колеги і особисто я зробимо все, щоб наша почесна місія була плідною.

...Над Маріїнським палацом — жодної хмаринки.

Володимир САВЦОВ.

ОСЬ ПРИЇДЕ ПОСОЛ...

Гості України

Як уже повідомляла наша газета, наприкінці минулого тижня Київ відвідала делегація іспанських дипломатів. Голова делегації, генеральний секретар з питань зовнішньої політики, перший заступник міністра закордонних справ Іспанії Ф. Вальяра зустрівся з журналістами.

— Кілька слів про ваше перебування в Україні.

— Це перший офіційний візит іспанської делегації в Україну після того, як наші міністри закордонних справ зустрілися в Празі і встановили дипломатичні відносини між двома країнами. Тут, у Києві, ми мали цікаві зустрічі в МЗС, під час яких обмінялися думками про політичну обстановку та завдання наших міністрів у зовнішній політиці. Обговорювали також питання, як розпочати наші відносини. Щойно відбувся обмін досвідом про розбудову держави з паном Плющем.

Іспанія прийняла рішення відкрити в Києві посольство. Сподіваємось, що наш посол прибуде сюди якомога скоріше, що позитивно впливатиме на розвиток наших зв'язків.

Хоча мій візит до Києва був дуже коротким, я зрозумів — це прекрасне місто.

— В яких галузях можна налагодити співробітництво між Україною та Іспанією вже сьогодні?

— Вважаю, що надійне співробітництво можна налагодити по економічній лінії. Великі перспективи мають культурні обміни, туризм, у розвитку якого Іспанія має багатий досвід.

— Чи готова ваша країна підтримати Україну в інтеграції до Європейського Співтовариства?

— Ми вже підтримали Україну, коли її приймали до членів Наради з безпеки і співробітництва в Європі. Ми також вітаємо її прагнення брати участь у роботі інших міжнародних організацій і сподіваємось на її скорішу інтеграцію до Європейської ради і Європейського Економічного Співтовариства.

Записав
Олексій ЄВСІКОВ.

Подробиці

ПРЕЗИДЕНТ ПІШОВ ВА-БАНК

Суттєві структурні й кадрові зміни проведено в уряді Киргизстану. Відтепер його очолюватиме сам Президент Акаєв, а колишній прем'єр-міністр стане його заступником. Введено також посади трьох віце-прем'єрів, які відповідатимуть за основні ділянки державної діяльності — економічну, соціальну й зовнішньополітичну. Запропонованi Президентом кандидатури затвердить чергова сесія Верховної Ради республіки, що відкривається 26 лютого.

Вдатися до таких рішучих заходів Акаєва змусило те, що подекуди демократичні реформи блокуються місцевою владою. А це, вважає Президент, наслідок різнобою колишньої центральної виконавчої влади.

Вихід з економічної кризи, на думку Акаєва, найважливіше завдання нового уряду. Першими кроками на цьому шляху стануть земельна й банківська реформи, прискорення приватизації торгівлі, сфери послуг і дрібного виробництва. Уряд готовий підтримати ініціативи приватного бізнесу, а також стимулювати вкладання іноземних інвестицій в економіку республіки. В перспективі планується введення національної валюти. Пріоритетними галузями названо легку промисловість, електроніку, сільське господарство й туризм.

Виступаючи перед новим урядом, киргизстанський Президент сказав: «Перед вами стоять завдання такої складності, які не доводилось вирішувати навіть Раді народних комісарів Киргизької РСР під час війни».

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

Коротко

200 американських доларів коштуватиме віднині подача прохання про імміграцію до Литви. Підготовка документів для того, щоб емігрувати з республіки, обійдеться незрівнянно дешевше — всього в 200 «дерев'яних». Півсотні карбованців доведеться заплатити тим, хто бажає запросити до себе в гості родичів чи знайомих з країн СНД. Такі тарифи передбачені в доповненнях до постанови «Про державне мито», затверджених недавно литовським урядом.

* * *

Самостійну митну службу створено в Таджикистані. Як повідомили представники таджицького уряду, мета цього кроку — ефективніше захистити внутрішній споживчий ринок незалежної республіки.

* * *

До Єгипту та Ємену виїхав прем'єр-міністр Латвії Годманіс. На переговорах з урядовцями й бізнесменами цих країн він шукатиме виходу з паливної кризи, якою охоплена його республіка внаслідок скорочення поставок російської нафти.

* * *

500 тисяч заявок на переселення до ФРН отримали останнім часом боннські власті від етнічних німців з колишнього СРСР. Про це повідомили співробітники німецького міністерства внутрішніх справ.

Нові взаємини

ЧУДО, ЯКЕ ДАЄ НАДІЮ

Український поет, член Українського центру Міжнародного ПЕН-клубу, член редколегії журналу «Дніпро» Мойсей Фішбейн мав зустріч із головою ізраїльського парламенту (кнесету) Довом Шилянським.

— Пане голово кнесету, Україна стала незалежною державою 1 грудня, у перший день єврейського свята Ханука. У ці святкові дні євреї кажуть: «Нес гадоль гая по» — «Велике чудо сталося тут». У ці дні громадяни України можуть повторити ці слова, бо незалежність для України — це справжнє чудо. Якими ви бачите відносини між українським і єврейським народами?

— Я повен вдячності до тих українців, людей великої душі, людей мужніх, які рятували євреїв під час другої світової війни, у роки страшної катастрофи нашого народу. Вони — слава українського народу.

Тут, у державі Ізраїль, ми надаємо цим українцям почесне громадянство. Але, на жаль, я бачив і інших. Під час другої світової війни я був в'язнем гетто. Пам'ять про пережите не полишає мене ні на мить.

— Але, пане Шилянський, нові генерації українського народу не повинні спокутувати гріхи українців-поліцаїв, а нові генерації єврейського народу не повинні спокутувати гріхи євреїв-енкаведистів чи ката Лазаря Кагановича. До того ж раби завжди чубляться на панській кухні. А Ізраїль і Україна сьогодні, слава Богу, — вільні, незалежні держави. Чи не так, пане голово кнесету?

— Безумовно! І я живу не минулим, а майбутнім. Держава Ізраїль (серце й душа єврейського народу) і держава Україна (серце й душа українського народу) творять сьогодні нову дійсність. І йдучи до цієї дійсності, заради нашого майбутнього обидва народи повинні присягнути перед живими й мертвими, що зроблять усе, аби подібне не повторилося ніколи.

— Пане голово кнесету, чи відомо вам, що, коли Саддам Хусейн у січні минулого року обстрілював мирне населення Ізраїлю ракетами, Україна, а точніше Партія демократичного відродження України, ухвалила резолюцію протесту, назвавши цей обстріл повітряним погромом?

— Це був один із тих позитивних кроків, які Україна зробила в цьому напрямі. В українського народу є чимало мудрих людей.

— Пане голово кнесету, як ви гадаєте, чи буде подвійне ізраїльсько-українське громадянство, як-от, приміром, ізраїльсько-американське?

— Я не маю відповіді. Я над цим не замислювався.

— Встановлено дипломатичні відносини між Ізраїлем і Україною. Що може одержати Ізраїль від України, а Україна — від Ізраїлю?

— Ми маємо чимало того, чого не має Україна. Україна має те, чого не має Ізраїль. Наприклад, усім відомо, що в нас наука розвинена багато краще, ніж у більшості країн світу, і я думаю, що тут ми теж зможемо стати в пригоді Україні. Є багато царин, де ми можемо допомогти одне одному.

Єрусалим.

Погляд

НА ЖАЛЬ, ЦЕ ЩЕ ПОТРІБНО

Після атомного бомбардування Хіросіми в цьому місті було створено центр лікування та реабілітації жертв променевої хвороби. Медики робили все від них залежне, щоб врятувати тих, кого можна. Не припиняють вони роботи й сьогодні. І ще продовжують дослідження, вивчаючи шкіру та органи загиблих від лейкемії, інших «постатомних» недугів. Як не жаль, але досвід японських лікарів у боротьбі проти наслідків ядерного опромінювання ще довго буде потрібен людству.

Фото ТАРС.

Телеграфним рядком з Буковини

ПРИЛЕТІЛИ ДОМУШНИКИ

Кілька днів чернівчани перебували в шоці — група домушників налітала на квартири мешканців нових мікрорайонів міста й до нитки грабувала їх. Та на десятому помешканні крадії все-таки «спеклися». Як з'ясувалося, це були залітні злодюги з Тюменської області.

ХОЧ І ЖАРТ, ЗАТЕ КОРОЛЬ

Королем буковинських екслібристів жартома називають чернівецького художника-графіка Ореста Криворучка, який досяг міжнародного визнання. Він — володар призів Оксфордського університету (Англія), інтернаціональних бієнале в Італії, Японії, виставок у Польщі, Іспанії та інших країнах.

Одна із зарубіжних шанувальниць творчості буковинця подарувала йому оригінал маловідомого твору Сальватора Далі.

ДОБРА ШТУКА — ОБІД ГНУТИ

З діда-прадіда передавалося ремесло гнуття ободів для коліс із букової деревини в гірських районах області. Однак останнім часом його почали забувати. А от у колгоспі імені Кірова Сторожинецького району майстерність предків поставили на службу економіці. Від гнуття ободів тут щороку вирučають 30—40 тисяч карбованців.

ДАНТЕ ТА ІВАН

При газеті «Молодий буковинець» відкрито клуб шанувальників італійської культури «Данте Аліг'єрі». Очолив його літератор Іван Труш, перекладач творів італійських письменників на українську мову, а також українських класиків на італійську.

Василь БАБУХ.

Ініціатива

ГАРНО ПАХНУТЬ ШАШЛИКИ

...особливо коли в мангал засипати деревне вугілля, що його почали випускати у Краснопільському лісництві. Виробництво, до речі, перше в Україні, потужністю 500 тонн на рік, має необмежений ринок збуту. Зокрема в сільському господарстві, фармацевтиці. Частина фасованого вугілля поставлятиметься в інші країни, де на цю продукцію також великий попит.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

ДІАМАНТИ ДЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ КОРОЛЕВИ

Реалії

До редакції завітали представники Київського виробничого об'єднання «Ювелірпром», засмучені ситуацією, що склалася в галузі, й принесли відкритого листа Президентові України. Як з'ясувалося, справа в тім, що з початку нинішнього року об'єднання не одержало жодного грама сировини. А вона для ювелірного виробництва, звісно, не проста — золото, срібло, діаманти тощо. Тож і шукати вирішення проблеми необхідно на державному рівні.

А в тому, що розв'язати цей вузол нам буде вигідніше, ніж занехаяти національну ювелірну промисловість, переконують рядки з відкритого листа працівників галузі: «...підприємства ювелірної промисловості України... поставили ювелірних виробів на суму понад 3 мільярди карбованців. Одержано 509 мільйонів карбованців прибутку, перераховано до республіканського та місцевих бюджетів 967 мільйонів карбованців. А в 1992 році... суверенна Україна не одержить близько 15 мільярдів карбованців, якщо не буде укладено міждержавний договір з Росією і заводи галузі не будуть забезпечені сировиною».

Отже, Росія не дає золота і алмазів. А з іншого боку: не хоче й не дає. Не зобов'язана. Проте співробітник ВО «Ювелірпром» **Людмила ВОЛОВИК** розповідає, що українські підприємства мають необхідний фінансовий потенціал купувати коштовні метали і каміння навіть за світовими цінами. Але не можуть...

— То що ж вам заважає, — питаю в Людмили Степанівни,— **вийти на світовий ринок і щось там купити?**

— Справа в тім, що протягом всього свого існування українські ювелірні й алмазопереробні підприємства підпорядковувалися союзній установі зі звучною назвою «Главалмаззолото». Вона розподіляла сировину між підприємствами. Сьогодні ж на місці «Главалмаззолото» існує Концерн алмазовидобувної і золотопереробної промисловості, який належить Російській Федерації. Їй належить також і Зовнішекономбанк колишнього СРСР. Отже, ми не маємо не тільки ані цента на рахунку, але й навіть самого рахунку, куди можна було б покласти зароблені гроші й купити на них сировину.

Втім, колективи підприємств пішли у «відпустку за свій рахунок». Заводи і фабрики, які не так уже й давно щедро займалися благодійністю, перераховували частину прибутків тим, хто потерпає, самі нині знаходяться у скруті. Ювеліри від'їжджають за кордон у кількості не меншій, ніж науковці. Традиції мистецтва гинуть. А мистецтво — не прокатний стан, який можна закупити за рубежем, хоча і дорого. Мистецтво — це передусім люди.

Не маючи змоги надрукувати увесь текст відкритого листа Президентові України наводимо останній абзац: **«Розуміючи тяжке становище нашої країни сьогодні, сподіваємось, що здоровий глузд переможе, і Ви не дасте загинути одному з найдавніших видів мистецтва, який принесе немалі духовні та матеріальні прибутки завтра».**

P. S. Відомо, що в Києві є майстри, які виготовляли діаманти для королеви Великобританії. Необхідно зробити усе можливе, щоб ці митці залишилися вдома.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.

Знай наших!

І ПРИБУВ КАРАВАН

Каравани з гуманітарною допомогою до Полтави найчастіше прибувають з Німеччини. У місті їхні маршрути закінчуються у школах-інтернатах, лікарнях, дитячих садках...

Недавно група співробітників Полтавського міського управління внутрішніх справ затримала кухаря школи-інтернату імені Крупської Н. Данилко з гостинцем від «німецького зайця». У торбі виявлено кілограм яловичини, 2 літри молока, банку сметани, 600 грамів ковбаси, упаковку імпортної кави. На квартирі затриманої пересвідчилися, що міст між Заходом і Сходом працює справно: пакети з рисом, борошном, горохом, упаковки сухого напою «Модерна»...

Наступного дня зайшли до матері Н. Данилко — Надії Никифорівни — шеф-кухаря того ж таки інтернату. Тут вилучено какао в порошку, каву, рибні консерви — всього 18 найменувань.

У кухарки інтернату Г. Перепелиці конфісковано 14 найменувань продуктів, у дієтичної сестри Ю. Шляхової — 34 банки лосося, 25 банок шпротів, багато імпортних м'ясних і рибних консервів, какао, ванілін тощо. Все це входить до меню їдальні, контроль за дотриманням того меню і був покладений на дієтсестру. Проби вона знімала хоч і своєрідно, але вчасно.

Бухгалтер О. Курочка зберігала вдома 43 упаковки імпортного чаю, напівфабрикати шоколадного пудинга. Та усіх переплюнула комірниця інтернату О. Симоненко, у характеристиці якої вказано «любить дітей». У люблячої жінки вилучено 108 найменувань продуктів, усе — найсмачніше і найякравіше з гуманітарної допомоги. Пояснення затриманих не відзначалися оригінальністю: «Усі брали і я взяла»...

Як розповів начальник відділу захисту економіки від злочинних посягань міського управління внутрішніх справ С. Черних, у школі-інтернаті ведеться ревізія господарської діяльності, по виявлених фактах порушено кримінальну справу. Встановлено, що жодна з партій продуктів, що надійшли по каналах гуманітарної допомоги (за рік їх було п'ять), не облікована належним чином. Що, власне, й спричинило злочин.

Григорій ГРИНЬ.
Полтава.

Так і живемо

НЕБЕЗПЕЧНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Відділення зв'язку № 34, яке обслуговує жителів 10-го мікрорайону, спричиняє чимало клопотів своїм клієнтам. Захочете, скажімо, серед року оформити передплату на якусь газету, а вам: «Не оформляємо!» Трапиться терміново відбити телеграму — «Не приймаємо!» Без зайвих слів і пояснень, ніби так і має бути.

До всіх цих незручностей недавно додалася ще одна. Спробуйте одержати тут грошовий переказ або пенсію! Треба вистояти довжелезну чергу, та й то без успіху. Грошей вистачає лише на кілька годин роботи. Ніхто не може пояснити, куди поділася величезна маса готівки, яку за перший місяць року здало установам ощадбанку населення.

Клієнти клянуть і місцеві власті, і уряд, нервують, обурюються. Але що вдієш — мусиш стояти. Правда, не всім це під силу. Прямо в залі втратила свідомість і більше не підвелася 34-річна жінка. Не витримало серце...

Володимир ІВАНЕНКО.
Суми.

Телеграфним рядком з Дніпропетровська

СВОГО ПІД НОСОМ НЕ ВИДНО

Під керівництвом професора інженерно-будівельного інституту Ю. Козлова розроблено оригінальну технологію виробництва чудового кахелю зі шлаків та золи теплових електростанцій. І тільки нещодавно завод важких пресів згодився виготовити технологічне обладнання в одному екземплярі. Тим часом новинкою зацікавилися навіть у Іспанії, тільки не вдома.

ХТО ШУКАЄ, ТОЙ ЗНАЙДЕ

Наряд міліції спіймав Юрія К. та Сергія М., коли вони виносили з тютюнової фабрики викрадені сигарети на суму понад дві тисячі карбованців. Як же здивувалися охоронці порядку, дізнавшись, що затримані... свої колеги з приватного слідчого бюро «Пошук».

НА «ОЛІМПІ» ЗНОВУ СПОКІЙ

Навколо відомого Леопольда Табурянського, народного депутата і недавнього претендента на посаду президента України, спалахнули були пристрасті. Деякі підрозділи синдикату «Олімп», звинувативши шефа з багатьох гріхах, зажадали його відставки. Але на загальних зборах більшість підтвердила довір'я Л. Табурянському.

У СТУДЕНТІВ — СВОЯ ГАЗЕТА

При філологічному факультеті Дніпропетровського держуніверситету відкрито відділення журналістики. Майбутні честолюбиві майстри пера не стали випускати якусь там навчальну газетку внутрішнього вжитку, а відразу взялися за студентсько-молодіжну незалежну «Студкейс», розраховану на широку аудиторію. Перший номер вийшов багатообіцяючим.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Буває

...І ВОЖДЯМ ПОМІНЯЛИ ГОЛОВИ

У центрі Херсона є парк імені Леніна, в якому, звичайно, встановлено пам'ятник вождю світового пролетаріату. Нічого дивного, коли б не одна деталь. Ленін у цій скульптурі — не в традиційному костюмі, не в пальто і кашкеті, а у військовій шинелі. Старожили розповідають, що раніше на цьому місці стояв пам'ятник Сталіну. А після його смерті винахідливі й кмітливі херсонські майстри різця просто поміняли... голови вождів. А от про шинель забули

Євро-ІКС.

Х... Б...

Наприкі... відних ал... жіночого ... до Києва. ... як «Черо... конекшн»... Америці.

Утім, сп... сподіваю... успіх в Ук... ситуацією... швейних ... на. Її орг... кі інтерн... Майкл Те... інтересу. ... значення ... риканські ... реважне ... на європе... них ст...

Оскіль... люти, аме... продати г... ми від оп... й бартерн...

Презент... швейників... «Русь». З... рівники ш... раїни. Д... телефони ... єві: 293-6...

ДАІ по...

Зага... що трапи... кажучи, ... леннями ... жертвами ... понад 58... єно 4761... більшість ... ті» автол... ди ж спр... ДТП.

Дошку... дії. З їх... 5187 ДТ...

П...

15 люто... лася коо... вариства ... ки україн... ловною м... говорення... кількох п... Сталося т... статися: ... пи об'єдн... тяжко йш... го, що по... не могли ... нодумцям... ровся з ... цював на... молох с... від режи... УПА, і ... зовсім а... хід з си... майже о... жен чле... нання ма... Жертви ... (нащадки)... члени то...

Різні по... дання м... кого об'є... називали ... хист прав... ресовани...

...АНГЛІЙСЬКОЇ

Реалії

Втім, колективи підприємств пішли у «відпустку за свій рахунок». Заводи і фабрики, які не так уже й давно щедро займалися благодійністю, перераховували частину прибутків тим, хто потерпає, самі нині знаходяться у скруті. Ювеліри від'їжджають за кордон у кількості не меншій, ніж науковці. Традиції мистецтва гинуть. А мистецтво — не прокатний стан, який можна закупити за рубежем, хоча і дорого. Мистецтво — це передусім люди.

Не маючи змоги надрукувати увесь текст відкритого листа Президентові України, наводимо останній абзац: **«Розуміючи тяжке становище нашої країни сьогодні, сподіваємось, що здоровий глузд переможе, і Ви не дасте загинути одному з найдавніших видів мистецтва, який принесе немалі духовні та матеріальні прибутки завтра».**

P. S. Відомо, що в Києві є майстри, які виготовляли діаманти для королеви Великобританії. Необхідно зробити усе можливе, щоб ці митці залишилися вдома.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.

...АРАВАН

108 найменувань продуктів, усе — найсмачніше і найяскравіше з гуманітарної допомоги. Пояснення затриманих не відзначалися оригінальністю: «Усі брали і я взяла»...

Як розповів начальник відділу захисту економіки від злочинних посягань міського управління внутрішніх справ С. Черних, у школі-інтернаті ведеться ревізія господарської діяльності, по викритих фактах порушено кримінальну справу. Встановлено, що жодна з партій продуктів, що надійшли по каналах гуманітарної допомоги (за рік їх було п'ять), не облікована належним чином. Що, власне, й спричинило злочин.

Григорій ГРИНЬ.

Полтава.

Так і живемо

...Й ЗВ'ЯЗОК

здало установам ощадбанку населення.

Клієнти клянуть і місцеві власті, і уряд, нервують, обурюються. Але що вдієш — мусиш стояти. Правда, не всім це під силу. Прямо в залі втратила свідомість і більше не підвелася 34-річна жінка. Не витримало серце...

Володимир ІВАНЕНКО.

Суми.

Телеграфним рядком з Дніпропетровська

СВОГО ПІД НОСОМ НЕ ВИДНО

Під керівництвом професора інженерно-будівельного інституту Ю. Козлова розроблено оригінальну технологію виробництва чудового кафелю зі шлаків та золи теплових електростанцій. І тільки нещодавно завод важких пресів згодився виготовити технологічне обладнання в одному екземплярі. Тим часом новинкою зацікавилися навіть у Іспанії, тільки не вдома.

ХТО ШУКАЄ, ТОЙ ЗНАЙДЕ

Наряд міліції спіймав Юрія К. та Сергія М., коли вони виносили з тютюнової фабрики викрадені сигарети на суму понад дві тисячі карбованців. Як же здивувалися охоронці порядку, дізнавшись, що затримали... своїх колег з приватного слідчого бюро «Пошук».

НА «ОЛІМПІ» ЗНОВУ СПОКІЙ

Навколо відомого Леопольда Табурянського, народного депутата і недавнього претендента на посаду президента України, спалахнули були пристрасті. Деякі підрозділи синдикату «Олімп», звинувативши шефа з багатьох гріхах, зажадали його відставки. Але на загальних зборах більшість підтвердила довір'я Л. Табурянському.

У СТУДЕНТІВ — СВОЯ ГАЗЕТА

При філологічному факультеті Дніпропетровського держуніверситету відкрито відділення журналістики. Майбутні честолюбиві майстри пера не стали випускати якусь там навчальну газетку внутрішнього вжитку, а відразу взялися за студентсько-молодіжну незалежну «Студкейс», розраховану на широку аудиторію. Перший номер вийшов багатообіцяючим.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Буває

...І ВОЖДЯМ ПОМІНЯЛИ ГОЛОВИ

У центрі Херсона є парк імені Леніна, в якому, звичайно, встановлено пам'ятник вождю світового пролетаріату. Нічого дивного, коли б не одна деталь. Ленін у цій скульптурі — не в традиційному костюмі, не в пальто і кашкеті, а у військовій шинелі. Старожили розповідають, що раніше на цьому місці стояв пам'ятник Сталіну. А після його смерті винахідливі й кмітливі херсонські майстри різця просто поміняли... голови вождів. А от про шинель забули

Євро-ІКС.

ХОЧЕТЕ БУТИ ЛЕДІ? БУДЬТЕ!

Уперше

Наприкінці лютого вісім президентів провідних американських фірм по виготовленню жіночого одягу, взуття та білизни прибудуть до Києва. Серед них — такі відомі компанії, як «Черокі», «Сайл ап», «Кайо», «Каліфорнія конекшн». Їхня продукція продається по всій Америці.

Утім, спустошувачі жіночих гаманців не сподіваються на блискавичний комерційний успіх в Україні. Вони добре обізнані з нашою ситуацією. І все ж презентація американських швейних виробів у Києві — подія неординарна. Її організовує президент корпорації «Шикі інтернешнл», до речі, колишній киянин Майкл Темнород, не тільки задля спортивного інтересу. Він надає цій справі перспективного значення і знає точно, що робить. Адже американські колеги віддали його корпорації переважне право на реалізацію своєї продукції на європейських ринках. Раптом одним з них ст[...] наш, [...]їнський ринок?

Оскіл[...] ми н[...]страждаємо від зайвої валюти, американські бізнесмени готові нам продати перші партії одягу за цінами, нижчими від оптових американських. Не виключені й бартерні угоди.

Презентація продукції американських швейників відбудеться 27 лютого в готелі «Русь». Звісно, бажаними гостями будуть керівники швейних та взуттєвих підприємств України. Думайте щодо пропозицій. Контактні телефони компанії «Шикі інтернешнл» у Києві: 293-62-50; 293-84-89; факс: 293-93-47.

Людмила КОРОЛЬ.

На знімку: першими приміряли на себе вбрання фірми «Каліфорнія конекшн» київські манекенниці.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ДАІ повідомляє

ТИСНІТЬ НА ГАЛЬМА

Зага[...]на кіль[...]ть аварій, що трапилась торік, чесно кажучи, вражає. За повідомленнями ДАІ МВС України, жертвами автопригод стали понад 58 тисяч чоловік, скоєно 47611 ДТП. Переважна більшість пригод «на совісті» автолюбителів. Пішоходи ж спричинили 11 тисяч ДТП.

Дошкуляють нетверезі водії. З їхньої вини скоєно 5187 ДТП, загинуло 933 і дістали поранення 5898 чоловік.

Прикро, але є випадки, коли працівники ДАІ змушені розшукувати винуватців дорожніх пригод. Понад 2 тисячі водіїв накивали п'ятами з місця аварій, часто залишаючи напризволяще потерпілих. Найбільше таких випадків сталося в Харківській області. А з точки зору аварійності найнебезпечніші Донецька, Дніпропетровська і Луганська області. Найменша кількість ДТП — в Чернівецькій та Тернопільській областях.

Не можна не згадати тут «рідні» дороги. Понад 6 тисяч автопригод сталося через незадовільний стан вулиць і трас. Ціна такому недбальству — понад 5,5 тисячі загиблих і покалічених.

Владислав ГРОМОВ.

Пам'ять

ПОКИ ЖИВІ СВІДКИ

15 лютого у Київраді відбулася координаційна рада Товариства репресованих та Спілки українських політв'язнів. Головною метою зборів було обговорення шляхів об'єднання кількох подібних організацій. Сталося те, що повинно було статися: обговорюючи принципи об'єднання, учасники ради тяжко йшли до розуміння того, що потерпілі від режиму не могли бути і не будуть однодумцями. Хтось свідомо боровся з Системою, хтось працював на неї і його затягнув молох самоїдства. Потерпілі від режиму і колишні вояки УПА, і свідомі комуністи, і зовсім аполітичні трудяги. Вихід з ситуації пропонували майже одностайно такий: кожен член майбутнього об'єднання матиме свій статус. Жертви системи, борці, діти (нащадки) потерпілих, почесні члени тощо.

Різні погляди були і на завдання майбутнього громадського об'єднання. Перш за все називали такі: соціальний захист прав політв'язнів та репресованих; недопущення нових репресій. Багато говорилося і про різні політичні завдання. Але тут варто згадати попередження свідомого борця з системою Валерії Новодворської. Вона сказала: ми — всі ті, хто боровся проти, не можемо боротися за. Ми, хто боровся за свободу, повинні вмерти з першими днями цієї свободи... Якщо не подобається авторка цитати, можна звернутися до Біблії: ніхто з тих, хто вийшов за Мойсеєм з рабства, не ступив на землю свободи живим.

Порівняння, звичайно, жорстоке і небезперечне. Але здається раціональне зерно тут є: організація, яка складається з потерпілих, повинна виконувати одну-єдину функцію: нагадувати тим, хто не пройшов крізь репресії, що загроза диктатури ще існує, розповідати, як це було, щоб нащадки були пильними. А тим, хто має силу і бажання працювати на побудову нової України, варто цим займатися у якихось інших організаціях, щоб не жити лише спогадами і минулим досвідом. І ще одне: небезпека пільг. Про це говорив не один промовець. Коли потерпілих прирівняли до учасників війни, серед них з'явилися люди, або з темним минулим, або відверті шахраї.

А на другий день 16 лютого відбувся мітинг, присвячений відкриттю меморіального знаку пам'яті закатованих у 30-ті роки у підземеллях нинішнього Жовтневого палацу культури. Вів мітинг голова Комісії Верховної Ради України з питань культури та національного відродження Лесь Танюк. Виступив перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець. Варто нагадати, що два роки тому встановлена меморіальна плита була викрадена невідомими. Встановлення нової, привезеної сюди 13 лютого, супроводжувалося інцидентом з директором палацу, який викликав наряд міліції. Людям добряче попсували нерви, незважаючи на те, що дозвіл на встановлення меморіального знаку був.

Костянтин ПАРИШКУРА.

ПАВІ... Й Б...

ЧО... «С...

ПОЇ...

Коротко

ПОЛІЩУКИ... СТЕПОВИКА...

ГОЛОС України

ЧЕТЕ БУТИ ЛЕДІ? ДЬТЕ!

Уперше

ого вісім президентів про-
ських фірм по виготовленню
взуття та білизни прибудуть
иих — такі відомі компанії,
іл ап», «Кайо», «Каліфорнія
родукція продається по всій

вчі жіночих гаманців не
блискавичний комерційний
іни добре обізнані з нашою
презентація американських
Києві — подія неординар-
президент корпорації «Ши-
о речі, колишній киянин
не тільки задля спортивного
ції справі перспективного
чно, що робить. Адже аме-
віддали його корпорації пе-
реалізацію своєї продукції
инках. Раптом одним з
їнський ринок?

страждаємо від зайвої ва-
і бізнесмени готові нам
тії одягу за цінами, нижчи-
мериканських. Не виключені

продукції американських
ться 27 лютого в готелі
жаними гостями будуть ке-
взуттєвих підприємств Ук-
одо пропозицій. Контактні
«Шікі інтернешнл» у Ки-
84-89; факс: 293-93-47.

Людмила КОРОЛЬ.

На знімку: першими приміряли на себе вбрання фірми «Каліфорнія конекшн» київські манекенниці.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Що почому?

ПАВІЛЬЙОН ДОСТАТКУ Й БЛАГОПОЛУЧЧЯ

У павільйоні «Областная промышленная выставка» ніби потрапляєш у казкове царство. Я, наприклад, давно вже не бачив таких гарних меблів для вітальні, як набір «Волинь», для спальні — «Лілея» виробництва Луцького меблевого комбінату. Тканини Луцького виробничого шовкового об'єднання тішать око всією гамою кольорів... Безалкогольні напої, продукти дитячого харчування, одяг, взуття... Куди ж це все поділося? Адже жодне підприємство, продукція якого тут представлена, не закрите. Всі працюють. А, може, все це було зроблено тільки для виставки?

Так, тут є все, чого насправді в нашому житті вже давно нема. Як сказав завідуючий виставкою Микола Бурдило, з квітня минулого року павільйон ніхто не відвідує. Кілька штатних працівників щодня оглядають близько двох тисяч експонатів, що нічого спільного з життям не мають.

Що з цією мертвою виставкою робити, Микола Бурдило не знає. Раніше її утримували підприємства області, а сьогодні... Продати? Та хто її купить? А за одне лише опалення тепер треба платити 36 тисяч карбованців на місяць.

Тим часом на Волині

Минулого року 20 колгоспних цегельних заводів Волині виробили 21 мільйон 350 тисяч штук цегли. Нині в стадії завершення ще два заводи. Річна проектна потужність кожного з них — 20 мільйонів штук цегли.

А Луцький підшипниковий завод почав виробляти деревообробні верстати. Вже реалізовано 400 штук. Особливо вони до вподоби тим, хто зводить власне житло. Колектив заводу вирішив випустити нинішнього року тисячу гостродефіцитних верстатів.

Бурякорадгосп Горохівського цукрокомбінату вирощує м'яту перцеву. Торік з 21 гектара одержано 26 тонн сушеної лікарської культури, виготовлено 170 кілограмів рафінованої м'ятної олії. За продану продукцію радгосп виручив непогані гроші.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Луцьк.

Подробиці

ОЧІ Б ЇХ НЕ БАЧИЛИ

У Ялтинському об'єднанні профспілкових здравниць — вільний продаж путівок на цей рік. Та купувати їх ніхто не поспішає. Надто дорого. Якщо путівка в номері на двох санаторію «Лівадія» не так давно коштувала 160 карбованців, то тепер 3450 — у зимовий період і 4485 — у літній. Люкс навесні минулого року обходився відпочиваючому в 215 карбованців, нині ж треба викласти 7700, а на літній сезон — понад 10 тисяч.

І все ж «рекорд» належить ялтинському пансіонату «Ветеран». Сюди за путівку в 24 літні дні «просять» 31 тисячу карбованців!

Бідні ветерани. І не лише вони. Бо хто зможе викласти такі шалені гроші? Вже в ці дні відпочиваючих у санаторіях і пансіонатах Ялти — на пальцях перерахувати. Лише за січень об'єднання профспілкових здравниць зазнало збитків на 48 мільйонів карбованців.

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

иає

ИСНІТЬ НА ГАЛЬМА

ь аварій,
рік, чесно
За повідом-
С України,
ригод стали
ловік, ско-
Переважна
«на совіс-
Пішохо-
11 тисяч

етверезі во-
ини скоєно
до 933 і

дістали поранення 5898 чоловік.

Прикро, але є випадки, коли працівники ДАІ змушені розшукувати винуватців дорожніх пригод. Понад 2 тисячі водіїв накивали п'ятами з місця аварій, часто залишаючи напризволяще потерпілих. Найбільше таких випадків сталося в Харківській області. А з точки зору аварійності найнебезпечніші Донецька, Дніпропетровська і Луганська області. Найменша кількість ДТП — в Чернівецькій та Тернопільській областях.

Не можна не згадати тут «рідні» дороги. Понад 6 тисяч автопригод сталося через незадовільний стан вулиць і трас. Ціна такому недбальству — понад 5,5 тисячі загиблих і покалічених.

Владислав ГРОМОВ.

Знак біди

ЧОРНІ АВТОГРАФИ «САТАНІСТІВ»

Справжній шабаш вчинено на міському кладовищі. Сплюндровано десятки могил, пошкоджено пам'ятники, порозкидано пірамідки, повитягувано надгробні хрести, вибито вікна в приміщенні працівників похоронної служби. На стінах порожньої тієї ночі сторожки вандали понамальовували чорною фарбою три шестірки, перевернуті зірку і хрест, тобто символіку членів секти так званих «сатаністів». Це вже другий за останній час антигуманний акт, вчинений на міському кладовищі. Але зловмисників досі не знайдено.

Громадськість міста вимагає від правоохоронних органів рішучих дій по затриманню злочинців.

Роман ФАБРИКА.
Івано-Франківськ.

ПОГОДА

19—20 лютого на Україні подекуди невеликий сніг, сьогодні вдень у південних і східних областях мокрий сніг, подекуди сильний, хуртовини, пориви вітру 15—20, у горах Криму 25—30 метрів на секунду. Температура вдень 3—10, вночі 10—16, подекуди до 19 градусів морозу, на дорогах ожеледиця.

По Київській області сьогодні вдень без істотних опадів, на дорогах ожеледиця, вітер північно-західний, 5—10 метрів на секунду. Температура 3—8 градусів морозу.

Пам'ять

КИ ЖИВІ СВІДКИ

враді відбу-
а рада То-
них та Спіл-
з'вязнів. Го-
рів було об-
об'єднання
організацій.
овинно було
очи принци-
асники ради
озуміння то-
ід режиму
будуть од-
свідомо бо-
хтось пра-
ого затягнув
. Потерпілі
иншні вояки
омуністи, і
трудяги. Ви-
пропонували
таквий: ко-
ього об'єд-
зій статус.
юрці, діти
іх, почесні

ли і на зав.
громадсь-
ерш за все
іальний за-
нів тареп-
сення нових

репресій. Багато говорилося і про різні політичні завдання. Але тут варто згадати попередження свідомого борця з системою Валерії Новодворської. Вона сказала: ми — всі ті, хто боровся проти, не можемо боротися за. Ми, хто боровся за свободу, повинні вмерти з першими днями цієї свободи... Якщо не подобається авторка цитати, можна звернутися до Біблії: ніхто з тих, хто вийшов за Мойсеєм з рабства, не ступив на землю свободи живим.

Порівняння, звичайно, жорстоке і небезпечне. Але здається раціональне зерно тут є: організація, яка складається з потерпілих, повинна виконувати одну-єдину функцію: нагадувати тим, хто не пройшов крізь репресії, що загроза диктатури ще існує, розповідати, як це було, щоб нащадки були пильними. А тим, хто має силу і бажання працювати на побудову нової України, варто цим займатися у якихось інших організаціях, щоб не жити лише спогадами і минулим досвідом. І ще одне: небезпека пільг. Про це говорив не один промовець. Коли потерпілих прирівняли до учасників війни, серед них з'явилися люди, або з темним минулим, або відверті шахраї.

А на другий день 16 лютого відбувся мітинг, присвячений відкриттю меморіального знаку пам'яті закатованих у 30-ті роки у підземеллях нинішнього Жовтневого палацу культури. Вів мітинг голова Комісії Верховної Ради України з питань культури та національного відродження Лесь Танюк. Виступив перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець. Варто нагадати, що два роки тому встановлена меморіальна плита була викрадена невідомими. Встановлення нової, привезеної сюди 13 лютого, супроводжувалося інцидентом з директором палацу, який викликав наряд міліції. Людям добряче попсували нерви, незважаючи на те, що дозвіл на встановлення меморіального знаку був.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Демонополізація по-чернігівськи

ПОЇЗДОМ — ДЕШЕВШЕ

Два пасажирські поїзди почали курсувати між Черніговом і Києвом у вихідні. Вартість квитка до столиці вдвічі дешевша, ніж автобусного. Працівники автовокзалу вважають, що їм підставили підніжку, адже тепер доведеться скоротити багато рейсів.

Як повідомив начальник залізничної станції М. Вовк, очевидно, найближчим часом пасажирські поїзди будуть ходити до Києва щодня. Радує, що від подібної конкуренції пасажири не програють.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

Коротко

ПОЛІЩУКИ СТАЮТЬ СТЕПОВИКАМИ

Перші п'ять сімей із Житомирської області поселилися на одній із вулиць села Несватківського Олександрійського району. Кіровоградські майстри спорудили для них сучасні будинки з газовим опаленням, душовими, іншими зручностями. Поруч посадили фруктові дерева.

Крім Несватківського, житло для переселенців із Чорнобильської зони будується у селах Ленінське Компаніївського району та Бутівське в Олександрійському.

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

ВІРИМО В МУДРІСТЬ КРИМЧАН

Щоб прискорити реакцію, речовину підігрівають. Сьогодні реакцію в Росії намагаються спрямувати так, щоб розкласти багаття в Криму.

Як юриста мене дивує позиція тих, хто вважає, що Крим на законних підставах належить Росії. Але ж це із шкільних підручників відомо, що Крим обживали кіммерійці, скіфи, хозари, греки, слов'яни... А в XIII столітті їх витіснили татари.

Укріпившись в Криму, оцінивши його унікальні стратегічні можливості (тил і фланги захищені морем), татари почали наступати на інші народи, головним чином через Перекоп і Сиваш на Україну. Протягом кількох століть Крим збагачувався за її рахунок. Тисячі й тисячі українських дівчат і молодиць, загнаних силою в Крим, залишалися там навіки дружинами кримських татар. Чи не тому «мати» — це найдорожче слово — і для кримських татар і для українців звучить однаково: нене і ненька. Виходить, що Крим зв'язаний з Україною не тільки географічно.

Ті, кому це вигідно, тепер твердять, що Кримське ханство остаточно розбила і приєднала до себе Росія. Але ж Російська імперія на час приєднання Криму — це не тільки Росія, це й Україна, до того ж армія імперії складалася в основному з росіян і українців. Завдяки природній дисциплінованості, організованості і сміливості українці були серйозною силою.

Від війни, в результаті якої було приєднано Крим, найбільше постраждала Україна. Саме з її території велася війна з Туреччиною, нищились наші села і міста, витоптувались поля. Саме Україна забезпечувала армію всім необхідним.

І в Кримській війні 1853—1856 років, і в громадянській війні, і під час Великої Вітчизняної в боротьбі за Крим Україна не стояла осторонь. Оскільки цей край мав з Україною тісні історичні, географічні та господарські зв'язки, то і в радянський період фактично розвивався як її частина, хоч де-юре до 1954 року був у складі Росії. Але Росія з її колосальними просторами, які треба було освоювати, була не в змозі подавати допомогу ще й Криму.

Саме тому 1954 року з ініціативи жителів півострова його було юридично оформлено в складі України. Елементарний аналіз становища в Криму та здоровий глузд дозволили Президії Верховної Ради Росії прийняти рішення про передачу Криму Україні, Президія Верховної Ради України — рішення про включення його до свого складу. Рішення обох Президій було закріплено Верховною Радою СРСР.

Дійсно справедливе і правильне рішення. Передача Україні Криму не була подарунком, бо незадовго до цього Росія взяла під свою юрисдикцію значні території української Слобожанщини. Крім того, Росія складала з себе обов'язок по відродженню Криму, але як старший брат " Союзі залишала за собою право користуватись всіма його благами. Це було дуже зручно: нічого не давати, але брати, скільки хочеш. І сьогодні надзвичайно вигідно відібрати відроджений Український край.

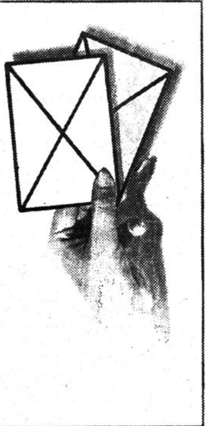
Тим кримчанам, які все ще перебувають у полоні омани, необхідно сказати: не думайте, що номенклатура Росії, підбурюючи вас на розрив з Україною, хоче зробити кращим ваше життя. Перш за все вона хоче дестабілізувати непокірну Україну і одночасно відвернути росіян від думок про хліб насущний. По-друге, будь-що залишити за собою Севастопольську морську базу. По-третє, їй дуже гірко втрачати фешенебельні дачі на теплому узбережжі.

Росія завжди вигідно гендлювала Кримом. Досить згадати 1918—1921 роки: щойно більшовики в Криму втрачали владу — партійну організацію Росія передавала Україні, а з поверненням більшовиків знову ставала повновладним господарем.

Чесно і мирно виборовши незалежність, Україна, з властивою її народу розважливістю, по-філософськи сприймає метушню навколо Криму. Ми віримо, що наші сусіди зуміють правильно оцінити ситуацію і вчинять так само мудро і далекоглядно, як їхні діди і батьки 1954 року.

Василь МАЛЯРЕНКО, заслужений юрист України.
Київ.

До редакції: в разі опублікування від гонорару відмовляюся на користь газети, щоб допомогти їй стати голосом дійсно вільної, сильної України.

Запитуйте — відповідаємо

СКІЛЬКИ БУДЕМО СВЯТКУВАТИ?

Які дні нинішнього, 1992 року будуть за українським календарем святковими? — запитують наші читачі Л. Тосіч з Коростишева, що на Житомирщині, та Г. Кравченко з Котовська Одеської області.

Події останнього року внесли багато змін в історію і в наші календарі. Україна дістала незалежність і можливість самій визначати, які свята відзначати.

Так, 18 червня 1991 року Верховна Рада України прийняла Закон тоді ще Української Радянської Соціалістичної Республіки «Про внесення змін до статті 73 Кодексу законів про працю в Українській РСР». До традиційних свят цим законом додано ще два святкових дні — Різдво і День незалежності України.

Отже, статтею 73 Кодексу законів України про працю встановлено такі святкові дні: 1 січня — Новий рік, 7 січня — Різдво (вже минулі), 8 березня — Міжнародний жіночий день, 1 і 2 травня — День міжнародної солідарності трудящих, 9 травня — День Перемоги, 16 липня — День незалежності України, 7 і 8 листопада — річниця Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Верховна Рада прийняла також відповідну постанову щодо святкування Великодня та Трійці. Вони припадають на неділі.

У когось з читачів виникнуть запитання щодо жовтневих свят, які в багатьох настінних календарях не позначені як святкові. Але в Кодексі законів України про працю 7 і 8 листопада значаться як святкові дні. Ще значаться. А як буде далі — побачимо.

Відповідь за Кодексом законів України про працю підготувала

Марія ДАВИДЕНКО.

ЗАКОН ПРО ПРЕСУ. ЯКИМ ЙОМУ БУТИ

Листи, які одержала редакція, свідчать, що цей Закон України про пресу потрібен не тільки журналістам. Сьогодні частину їх коментує юрист, член Спілки журналістів України Сергій ТЕНЬКОВ.

Ще кілька років тому нашу гласність, свободу слова порівнювали з тачанкою, яка мчить вперед, але стріляє тільки назад. Нині становище докорінно змінюється, проте проблем у пресі незалежної України не поменшало, скоріше навпаки...

А чи забезпечує проект нового Закону про пресу надійні гарантії подальшої діяльності друкованих видань, як захищаються в ньому права громадян у відносинах із засобами масової інформації? Наведу деякі рядки з листів, що надійшли до редакції.

П. Ткач з Донецька пише: «У другому пункті статті сказано: «Забороняється використання преси для втручання в особисте життя громадян, посягання на честь, гідність і ділову репутацію громадян, підприємств, установ і організацій...» Шановні народні депутати, то де в проекті Закону «Про пресу» обіцяна свобода слова і друку, яку дає нам Конституція?»

З думкою автора листа важко не погодитися, особливо щодо відношення до окремих горе-керівників усіх рангів, та й стаття 2 цього ж проекту Закону гарантує «вільне від цензури, незалежне і безперешкодне висловлення думок і переконань, пошук, вибір, одержання і розповсюдження інформації та ідей». Прийняття статті 3 в наведеній редакції поверне нашу журналістику до часів, коли під свободою друкованого слова розуміли уміння похвалити керівництво у доступній для нього формі. Що ж стосується недоторканних таємниць особистого життя, то деградований негідник, який регулярно лупцює дружину та знущається над своїми дітьми, напевно теж категорично проти втручання будь-кого у свої сімейні «секрети». Доведеться назавжди розпрощатись з такими жанрами, як судовий нарис, журналістське розслідування, фейлетон, основний зміст яких саме і становлять різноманітні «втручання» і «посягання».

Як на мою думку, вдаліше в проекті Закону сформульовано статті 27 та 40, які закріплюють обов'язок журналіста перевіряти достовірність своєї інформації та право громадян або організацій вимагати спростування відомостей, що не відповідають дійсності.

Нагадаю також про статтю 7 Цивільного кодексу України, яка передбачає право на оскарження відмови у такому спростуванні до суду через відповідний позов. За таких умов частина 2 статті 3 стає зайвою і повинна бути вилучена. До речі, обговорюваний проект Закону України про пресу не містить в собі положення про можливість відшкодування моральної шкоди, заподіяної громадянам засобами масової інформації у грошовому еквіваленті.

П. Ткач у листі порушує також досить важливе питання про юридичне визначення таких понять, як «державна або інша таємниця», якими майбутній Закон буде обмежувати свободу преси. Законодавство колишнього СРСР відносило це до компетенції союзної Ради Міністрів. Велике практичне значення мало б формулювання нових понять державної, військової, комерційної, службової (якщо в цьому існує потреба) таємниці в самому Законі про пресу або вказати на конкретний чинний нині в Україні нормативний акт, де їх можна знайти. Не так вже і давно гриф «Для службового користування» був навіть на відомчих збірниках актів, які встановлювали пільги для жінок, багатодітних сімей тощо. Взагалі дехто вважає цензуру «покаранням до злочину». Нехай це і перебільшення, але ж, обмежуючи конституційну свободу преси посиланнями на винятки, «що спеціально охороняються законом» (яким, де його можна знайти?), законодавча влада створює небезпечні прецеденти, коли закону ще нема, а винятки з нього вже діють.

Значна частина дописів, що надійшли до редакції, стосується статті 39 проекту Закону про пресу, зокрема порядку використання засобами масової інформації авторських творів та листів. П. Петренко з Черкас та М. Костів з Червонограда вважають, що редакції не мають права без згоди дописувачів редагувати або скорочувати їх матеріали на шпальтах своїх видань. «Заборонити кореспондентам та іншим працівникам редакції... коментувати одержану інформацію», — також пропонує П. Петренко.

Стаття 39 відносить листи, які одержує редакція, до інтелектуальної власності і дозволяє їх використання, «якщо при цьому не змінюється зміст листа...» На жаль, таке формулювання не досить конкретне і породжує більше запитань, ніж відповідей. Якщо законодавець мав на увазі саме заборону на будь-які скорочення та редагування читацьких дописів при їх використанні, то це потрібно прямо зафіксувати у новому законі. Якщо мається на увазі щось інше — то що саме? Особисто мені доводилося мати справу з листами на 10 і більше сторінок, зміст яких можна було абсолютно точно викласти у кількох рядках. До речі, від цього автор листа тільки виграв би. Я вже не кажу про випадки, коли в суперечці дописувача з опонентом замість істини народжуються образи, лайка, а інколи і нецензурні вислови.

А що робити з тими, хто свої цікаві, неординарні думки викладає в такій формі, яка не дозволяє сприйняти зміст? На мою думку, всі ці проблеми кожна редакція повинна вирішити для себе окремо, зафіксувати прийняте рішення в статуті й заздалегідь попередити читачів. А далі вже їхня справа: погоджуватися чи ні на конкретні умови використання редакцією листів. Законодавча регламентація цього питання нічого крім додаткових складностей і конфліктів не дасть, буде породжувати численні скарги, судові позови та звинувачення «у порушенні авторських прав». Право ж на журналістський коментар до будь-якої друкованої інформації, в тому числі й до листів, взагалі є складовою частиною свободи преси у цивілізованому суспільстві, звичайно, з додержанням вимог журналістської етики та закону.

Що ж стосується консультацій, в тому числі і юридичних, то це право, а не обов'язок редакції засобу масової інформації.

Листи читачів свідчать, що обговорюваний проект потребує певного доопрацювання, щоб Закон про пресу не став актом проти преси.

З ВАМИ І ДЛЯ ВАС

ЕКОНОМБАНК ЗАСНОВАНИЙ У ВЕРЕСНІ 1990 РОКУ І ЗА КОРОТКИЙ ЧАС СТАВ ОДНИМ З ПРОВІДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ. ЕКОНОМБАНК ПРОПОНУЄ ВАМ ШИРОКИЙ СПЕКТР БАНКІВСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ПОСЛУГ, НА СТАБІЛЬНИХ І РОЗУМНИХ УМОВАХ. ШИРОКА МЕРЕЖА ФІЛІЙ БАНКУ ДО ВАШИХ ПОСЛУГ.

ECONOMBANK

Акціонерний економічний банк розвитку ЕКОНОМБАНК Україна, 266000 Рівне, вул. Драгоманова, 32
Телефон: (03622) 2 23 45. Телефакс: (03622) 2 12 53 Телетайп: 167391 ЛІГА Телекс: 234167 TRUD SU

Универсальная

МЕКРУБИ

МЕждународная КРУглосуточная БИржа

Со своего компьютера через телефонную сеть Вы имеете возможность

ПРОДАТЬ, КУПИТЬ
ИЛИ ОБМЕНЯТЬ ТОВАР
НЕЗАВИСИМО ОТ ВАШЕГО
ГЕОГРАФИЧЕСКОГО
МЕСТОРАСПОЛОЖЕНИЯ

У сотен брокерских контор биржи "МЕКРУБИ"

Кроме всех атрибутов обычной биржи /торги и т.д./

Вы получите еще множество дополнительных услуг.

Биржевые операции осуществляются КРУГЛОСУТОЧНО.

БИРЖА "МЕКРУБИ"
ПРОДОЛЖАЕТ ПРОДАЖУ БРОКЕРСКИХ МЕСТ
по цене 500 тыс. рублей

Возможна оплата по частям.

Модем и программные средства Вы получите БЕСПЛАТНО.

Обращаем внимание на НОВЫЕ КОНТАКТНЫЕ ТЕЛЕФОНЫ биржи «МЕКРУБИ» в г. Днепропетровске (0562) 78-01-30, 78-08-30, 78-16-20, 78-16-30. Факс 92-02-07.

Наши БАНКОВСКИЕ РЕКВИЗИТЫ. Р/С 467108/161404 в Днепропетровском филиале ТОКОБАНКА Облуправления национального банка Украины г. Днепропетровска МФО 305006. Биржа «МЕКРУБИ» готова рассмотреть вопрос об обмене брокерскими местами с другими биржами.

КИЕВСКАЯ ШКОЛА МЕНЕДЖЕРОВ И ПРЕДПРИЯТИЕ «ЭКСПЕРТ-91»

3—5 МАРТА ПРОВОДИТ
для руководителей и специалистов экономических служб предприятий и организаций-посредников по приватизации УЧЕБНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ СЕМИНАР «ПРИВАТИЗАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ»

с участием специалистов Министерства по делам разгосударствления собственности и демонополизации производства, Фонда государственного имущества, экспертов-разработчиков нормативно-методических документов.

В ПРОГРАММЕ БУДУТ ОСВЕЩЕНЫ:

Законодательные акты, регулирующие процессы приватизации на Украине;

Процедура и порядок оформления и регистрации документации приватизируемых предприятий и их взаимоотношение с местными органами власти;

Оценка стоимости имущества, подлежащего приватизации;

Формы приватизации и особенности приватизации крупных государственных предприятий и объединений;

Создание холдинговых компаний и организация их деятельности;

Создание акционерных обществ;

Особенности приватизации предприятий торговли и общественного питания;

Консультации и комментарии к нормативным и инструктивным материалам.

СТОИМОСТЬ ОБУЧЕНИЯ — 2560 руб. (с учетом 28% налога) включает пакет утвержденной и практической документации, питание и проживание в гостинице «Турист» (ст. метро «Левобережная»).

Оплата производится на расчетный счет № 1609057 в Печерском отделении Укрсоцбанка г. Киева, МФО 322090.

Заявки и справки по телефонам: 229-89-29; 229-85-98; 224-20-53.

Регистрация участников 3 марта 1992 г. с 12.00 в холле гостиницы «Турист».

Biznex
бізнекс

Вища школа міжнародного бізнесу та менеджменту при Українському інституті міжнародних відносин КДУ готує: фахівців у галузі міжнародних комерційних, банківських та фінансових операцій.

252001, м. Київ, вул. Малопідвальна, 8, «Бізнекс».

Тел. факс 229-54-26, факс 224-77-20.

Совместное украинско-бельгийское предприятие

«АРГО ТРЕЙДИНГ ЛТД»

argo TRADING LTD

Это:

— валютная розничная торговля товарами народного потребления и автомобилями марки «Мерседес»

— экспортно-импортные операции

— международные грузовые перевозки

— организация «бизнес-туров» за рубежом и на Украине

— оптовые закупки и продажа товаров народного потребления, бытовой и видео-, аудиоаппаратуры

— металлообработка,

— торговля на условиях консигнации

— деревообработка.

Наш адрес: г. Киев, ул. Саксаганского, 30-б,
тел. (044) 220-11-49, (044) 227-63-82
факс (044) 224-15-68
220-03-86
телекс: 131183 BÜTEK SU

До відома керівників підприємств, організацій, колгоспів, малих підприємств, кооперативів, окремих громадян

Луцький автомобільний завод реалізує по договірній ціні автомобіль **ЛуАЗ-969М.**

Бажаючі придбати названий автомобіль можуть звернутись безпосередньо на завод.

Контактні телефони: 5-82-11 — директор по комерції; 4-89-22 — заступник директора по маркетингу; 5-80-01 — відділ збуту.

Українське республіканське науково-виробниче об'єднання «В Е М А-Ф І Д»

офіційний дистриб'ютор всесвітньовідомої фірми **«CANON»**

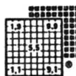
на Україні пропонує

копіювальні апарати FC-2, PC-7 та NP-1215 з гарантійним та постгарантійним обслуговуванням за цінами, нижчими від ринкових.

Звертатися за адресою: 252135, м. Київ, вул. Ісаакяна, 18. Тел.: 244-62-81.

Міжнародний сертифікат — за 6 днів

Scientific Methods, Inc.
BOX 195, AUSTIN, TEXAS 78767

Провідна американська компанія у галузі консультування та менеджменту "Sientific Methods, Inc" проводить новий семінар в Києві та США —

"Менеджмент і фінанси".

Оплата у карбованцях, в США — у доларах.

Ви навчитеся:

- **методам складання фінансової звітності;**
- **основам маркетингу;**
- **високій ефективності управлінської діяльності;**
- **вигідно інвестувати капітал.**

ЧЕКАЄМО НА ВАШІ ЗАЯВКИ!

Телефони: **413-00-80, 229-04-86.**
Факс: **(044) 268-85-75.**

ДоВерие

ICECOOL INVESTMENTS LTD.
Sales Administration. London/Geneva.

Английская компания ищет коммерческие контакты на Украине. Мы экспортируем сигареты и шоколад. Готовы встретиться и обсудить все возможные варианты совместной деятельности. Твердая валюта или бартер по договоренности. Ваши ответы высылайте на наше отделение в Женеве: **Mr. Ph. Bolenş, P. O. Box 14, 1211 Geneva 12, Switzerland. Fax: 4122/47.01.14. Tel: 4122/46.70.60.**

Авторемонтне підприємство приймає в капітальний ремонт автомобілі і агрегати ЗІЛ-131 без нарядів.

Видача відремонтованих проводиться через дві доби після розрахунку за ремонт.

Наша адреса: м. Рівне

Контактні телефони: 5-32-92 5-13-64.

Телефон: (095) 166-43-20

Факс: (095) 166-43-21

НЕЗАМЕНИМАЯ УСЛУГА!

Организация окажет услуги в оплате Вашего контракта с зарубежным партнером.

ДО УВАГИ КЕРІВНИКІВ КОЛГОСПІВ, РАДГОСПІВ ТА ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

У зв'язку із значним зростанням цін на матеріали зросли ціни на сільськогосподарську техніку. Зокрема, вартість гноєзбирального транспортера ТСН-160А, навіть за фіксованого (обмеженого — 25%) рівня рентабельності, в першому кварталі цього року повинна становити 70000 крб. (без урахування податку на добавлену вартість).

З огляду на важкий фінансовий стан господарств, а також на велику потребу господарств у транспортерах та запчастинах до них АТ «Ковельсільмаш» пропонує господарствам реалізацію РЕМОНТНИХ КОМПЛЕКТІВ ТСН-160А (РКТФ з похилою частиною).

Реалізація безпосередньо з заводу за ціною 38800 крб. (без податку), що набагато дешевше, ніж при реалізації з бази.

Контактні телефони в Ковелі: 2-12-28, 2-15-78.

Производственное строительно-монтажное объединение **«Южукрэнергострой»** принимает заказы:

— на выполнение строительно-монтажных работ из материалов заказчика;
— на транспортное обслуживание организаций;
— на обслуживание грузоподъемными механизмами любой грузоподъемности;
— на производство земляных, дорожных и гидротехнических работ.

С заказами обращаться в ПСМО «Южукрэнергострой» по адресу: 329550, г. Южноукраинск Николаевской области.
Телефоны: 5-22-15; 4-55-49.
Телетайп 272476 «Глобус».
Факс 5-23-19.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
оглядач, завідуючий відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:

Для довідок — 441-89-61

телефакс — 224-72-54

Відділ реклами — 441-89-44

Бухгалтерія — 441-84-00

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Тираж 328605.

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311029.

1 2 3 4 5 6 7 8 9